

1 STRATEGICKÁ ČÁST DO ROKU 2025

1.1 Vize do roku 2025

Území MAP III Šternbersko ve vymezení MAS Šternbersko a MAS Bystřička je regionem vzájemně spolupracujících subjektů i osob, kterým záleží na kvalitním a dostupném vzdělávání dětí a žáků.

Naší vizí je, aby školy a školská zařízení v území MAP III vymezeném územím MAS Šternbersko a MAS Bystřička měly kvalitní materiální a technické zázemí, dostatečný počet pedagogických a odborných pracovníků, dostatečnou profesní a metodickou podporu a byly atraktivním místem pro pozitivně motivované pedagogické i nepedagogické pracovníky i externí pracovníky. Vizí je, aby zároveň vytvářely bezpečné a respektující prostředí, ve kterém se odehrává vzdělávací proces zaměřený na maximální využití potenciálu každého jedince, jeho osobnostní rozvoj a spokojený život. Vizí je, aby školy a školská zařízení rozvíjely osobnostní rozvoj všech dětí a žáků, při plné podpoře jak znevýhodněných, tak nadaných a talentovaných, a všem bez rozdílu bylo umožněno využít jejich lidský potenciál. Podporujeme individualitu každého žáka. Přejeme si, aby kvalitní systém vzdělávání přispěl k co nejlepšímu zařazení absolventů škol do společnosti a následně i do pracovního procesu a jejich spokojenému životu.

1.2 Popis priorit a cílů

Pro území řešené v rámci projektu MAP III byly stanoveny priority a cíle předpokládané k naplnění do roku 2025 dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z definovaných cílů a priorit pro období původního strategického plánu, který byl do roku 2023. Prvním krokem bylo projednání výstupů z aktualizované analytické části na úrovni pracovních skupin, kdy jednotlivé se jednotlivé pracovní skupiny na základě projednání podkladů z aktualizované analytické části shodly na tom, že vizi do roku 2025 je možné ponechat ve stávající podobě pouze s drobnou modifikací. V případě priorit a cílů byly zapracovány všechny podněty pracovních skupin a relevantních aktérů, stejně tak jako analýzy agregovaných dat MŠMT, vlastní dotazníková šetření mezi řediteli MŠ, ZŠ a zařízení mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídicího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lidry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Vedle definované vize byly definovány cíle, kterých má být v zájmovém území dosaženo. Jedná se o bližší specifikaci vize a stanovení toho, čeho chceme v území dosáhnout.

- Chceme, aby školy a školská zařízení umožňovaly **rovný přístup ke vzdělávání** a předškolní i základní vzdělávání bylo dostupné pro všechny s maximální eliminací všech omezení způsobených nedostatečným zázemím pro domácí přípravu a vzdělávání.
- Chceme, aby mateřské školy i základní školy měly možnost **odborné spolupráce** se speciálními pedagogy a školními psychology v každodenní práci bez nadměrné administrativní zátěže.
- Chceme, aby měly mateřské i základní školy ve větší míře možnost přímo do svých pedagogických sborů přijmout i **speciální pedagogy, školní psychology a poradce**, měly dostatečný počet vzdělaných asistentů pedagoga, popřípadě být s nimi v jakémkoli jiném

kontaktu (například s nimi udržovat další profesní i neformální kontakty, např. besedy pro žáky či rodiče, ale také přímé zapojení do aktivit jako jsou projektové dny, naučné exkurze a další).

- Chceme, aby učitelé, žáci i rodiče měli možnost bez prodlev využít **odborné spolupráce** se speciálními centry, odbornými zařízeními (SPC, PPP, OSPOD, lékaři, neziskové organizace,...)
- Chceme **podporovat pedagogické pracovníky** v jejich dalším odborném vzdělávání, profesním růstu s odpovídajícím finančním ohodnocením, možností rychlejších platových postupů a zároveň podpořit prestiž jejich povolání v dnešní společnosti a také vytvořit podmínky pro wellbeing.
- Chceme inovovat **koncepce školních vzdělávacích programů** zařazením nových metod a forem práce pedagogických pracovníků v propojení s intervencí externích odborných poradenských pracovníků s cílem snížit kvantitu učiva ve prospěch kritického myšlení, schopnosti práce s informacemi ve vazbě na praktičnost a provázanost do životních situací.
- Chceme pro děti a žáky **rozvoj všech kompetencí**, které jsou na základě vymezení Evropským parlamentem z roku 2006 pojmenovány jako důležité pro celoživotní vzdělávání, tj. komunikace v mateřském jazyce; komunikace v cizím jazyce; kompetence matematické a základů vědy a techniky; digitální kompetence; kompetence učit se učit; kompetence sociální a občanské; kompetence organizační, manažerské a kompetence kulturního uvědomění. Doplněné ještě o devátou kompetenci – motorickou. Pouze s uvědoměním si důležitosti rovnoměrného vzdělávání pak budeme podporovat s větším úsilím ty kompetence, u kterých vnímáme oslabení. Pokud se na všechny zaměříme napříč celým vzdělávacím spektrem, vychováme osobnosti schopné úspěšně reagovat ve většině životních situací.
- Chceme u dětí mateřských škol i žáků základních škol podporovat všechny stránky **čtenářské gramotnosti** a získat je pro čtenářství a vybudovat u nich trvalý vztah ke knihám tak, aby se čtenářské návyky staly celoživotně rozvíjející se dovednostmi.
- Chceme u dětí mateřských škol i žáků základních škol podporovat všechny stránky **matematické gramotnosti** tak, aby své získané znalosti, dovednosti a zkušenosti následně využili.
- Chceme, aby se nejen **čtenářská a matematická gramotnost** staly jednou z hlavních dovedností v životě, pomocí kterých budou děti a žáci v regionu dosahovat svých úspěchů ve studiu a následně v pracovním i osobním životě.
- Chceme děti a žáky naučit, jak **pracovat se získanými informacemi**, jak získané informace vzájemně propojovat, podporovat kritické myšlení a předávat ostatním lidem získané informace.
- Chceme, aby žáci **nebyli přetěžováni množstvím učiva**, a aby se spíše učili informace aktivně vyhledávat, vyhodnocovat, interpretovat a pochopili tak jejich význam a byli schopni aktivně používat ICT techniku s důrazem na praktičnost a provázanost do životních situací.
- Chceme, aby mateřské školy, základní školy i ostatní školská zařízení v území plnily ve **spolupráci** s rodinami, zřizovateli a dalšími aktéry v procesu vzdělávání klíčovou roli pro zajištění kvalitního vzdělání všech obyvatel regionu.
- Chceme zajistit **vzájemnou spolupráci** mezi školami a školskými zařízeními, která povede k lepší adaptaci dětí předškolního věku na následnou výuku na základní škole a ke zvýšení kvality vzdělávání žáků
- Chceme, aby v území byla osvětou ze strany škol, podporou ze strany neziskových i státních organizací, zvyšována skutečná **odpovědnost rodičů** dětí a žáků v přístupu ke vzdělávání jejich dětí.

- Chceme, aby rodiče průběžně zajišťovali odpovídající podmínky pro školní práci a domácí přípravu a průběžně spolupracovali se školou a škola je tak mohla podporovat například při online výuce. V případě, že tak zákonní zástupci nečiní, využít všechny zákonné možnosti k nápravě tohoto stavu, je nutné informovat organizace spolupracující se školským zařízením (aktivní spolupráce s OSPOD atd.).
- Chceme podporovat přátelskou atmosféru, dialog a rozvíjet wellbeing žáků i pracovníků ve školách
- Chceme podporovat děti v dodržování zásad správného a zdravého životního stylu.
- Chceme podporovat proměnu vnitřního prostředí školy v esteticky příjemný, bezpečný a současně motivující životní prostor.
- Chceme zlepšit **komunikaci mezi rodiči a pedagogy**. Chceme, aby pedagogové při komunikaci s rodiči využili všechny dostupné možnosti a pomoc různých neziskových organizací, které s rodinami pracují.
- Chceme, aby podmínky mateřských, základních i základních uměleckých škol včetně zájmového vzdělávání umožňovaly **maximální rozvoj motivace** všech dětí, žáků i studentů ke vzdělávání.
- Chceme, aby pedagogičtí pracovníci nebyli neúměrně zatěžováni administrativními požadavky a mohli se naplno věnovat vzdělávání žáků. Doporučujeme pro snížení administrativní zátěže škol využívat sdíleného administrátora a další odborné pracovní pozice (technici, právní služby atd.).
- Chceme, aby v území existovala plná **informovanost** o možných nejen dotačních zdrojích pro financování investičních i neinvestičních projektových záměrů škol a byla poskytována metodická a administrativní pomoc (např. ze strany zřizovatele), protože právě tato aktivita je pro ředitele školy časově náročná.
- Chceme **podporovat další investice do vzdělání**, hospodárný přístup k výdajům a příjmům a řádné správcovství svěřených prostředků.
- Chceme v dostatečné míře a předvídatelně zabezpečovat **finanční zdroje** pro vzdělávání a podporovat jasný, jednoduchý a spravedlivý systém financování školství.
- Chceme, aby finanční prostředky byly uvážlivě a spravedlivě přiděleny na ohodnocení kvalitní práce zaměstnanců a zajištění kvalitní výuky a materiálně technického vybavení.
- Chceme podporovat rovné příležitosti u žáků v **přístupu k informačním technologiím** – například podporou výpůjček zařízení v sociálně znevýhodněných rodinách, zároveň pravidelně obnovovat počítačové vybavení ve školách.
- Chceme podporovat další rozvoj ICT kompetencí u vyučujících, a to formou rozšířené nabídky dalšího vzdělávání. Zároveň podporovat práci s ICT technologiemi tak, aby se staly součástí výuky.
- Chceme zajistit školám trvalou podporu formou spolupráce s organizacemi, které se zabývají ICT technologiemi.
- Chceme využít jako významnou příležitost již nastavené on-line přístupy jako významný komunikační kanál mezi rodiči a školou, na jehož platformě lze uskutečnit i třídní schůzky či individuální konzultace s rodiči.
- Chceme využít zkušeností z distančního vzdělávání k posílení a vyšší efektivitě práce home office v oblasti vzdělávací, ale i správy škol.

- Chceme využít zkušeností z domácí výuky k posílení zpětné vazby on-line výuky i v rámci běžných vzdělávacích aktivit.
- Chceme, aby negativní **dopady distanční formy výuky** (nerovnoměrnost dopadů vzdělávání na žáky) byly co nejnižší a chceme, aby žáci v podmínkách distanční výuky dosahovali vzdělávacích výsledků srovnatelných s výsledky prezenční výuky a minimalizovat rozdíly ve výsledku vzdělávání.
- Chceme zvládnout náročné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v podmínkách distanční výuky tak, aby se neprohlubovaly rozdíly mezi žáky (úprava organizace, metod vzdělávání, očekávaných výstupů).
- Chceme zajistit **vzájemnou spolupráci** mezi školami a školskými zařízeními, která povede k lepší adaptaci dětí předškolního věku na následnou výuku na základní škole a ke zvýšení kvality vzdělávání žáků.
- Chceme **podporovat pedagogické, didaktické a manažerské kompetence pracovníků** ve vzdělávání
- Chceme podporovat spolupráci mezi školou a rodinou formou nabídky pravidelných setkání, nabídkou dalšího vzdělávání a dalších forem spolupráce, které povedou k vytváření společné komunity.
- Chceme podporovat další možnosti hodnocení výsledků vzdělávání.
- Chceme, aby učení probíhalo formou zážitku rozvíjejícího základní gramotnosti a klíčové kompetence u dětí a žáků.
- Chceme podporovat děti v dodržování zásad správného a zdravého životního stylu.
- Chceme podporovat proměnu **vnitřního prostředí školy** v esteticky příjemný, bezpečný a současně motivující životní prostor.
- Chceme, aby všechny školy byly dobře připraveny na **krizové scénáře**, mohly realizovat všechny formy výuky s dostatečným materiálním i personálním zabezpečením.
- Chceme, aby předškolní i **zájmové vzdělávání** bylo dostupné pro všechny, kteří o ně projeví zájem. Zájmové vzdělávání sice není povinné, ale školy, např. ZUŠ by měly žákům vytvořit takové podmínky, aby motivovaly své žáky k tomu, aby nepřerušovali/neukončovali svoji účast na výuce. Důležité je také zohlednit finanční náročnost.
- Chceme **rozvíjet potenciál každého žáka, podporovat individualizaci výuky a vyššího využívání didaktických postupů** umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů.
- Chceme, aby všechny školy měly dostatečnou nabídku vzdělávání a mimoškolních aktivit pro **nadané a talentované děti** a všechny školy byly atraktivní i pro nadané a talentované děti.
- Chceme, aby učitelé v propojení s intervencí externích odborných poradenských pracovníků byli dostatečně připraveni k vzdělávání a vytváření podmínek pro nadané a talentované děti.
- Chceme zajistit bohatou a smysluplnou nabídku **volnočasových aktivit** s kvalitními odborníky, a to v bezpečném prostředí, která v mnoha školách zcela chybí nebo je nabídka volnočasových aktivit omezená genderově nebo typově (tematicky), mimo jiné s cílem předcházení rizikového chování u žáků.
- Chceme zvýšit koordinaci a všímatost lékařů/sociální oblasti a škol ke včasné identifikaci potíží dítěte a rodin.

Pro území řešené v rámci projektu MAP III byly stanoveny priority a cíle dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z analýz agregovaných dat MŠMT, vlastních dotazníkových šetření mezi řediteli MŠ, ZŠ a zařízení mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídicího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lídry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Ke schváleným aktualizovaným prioritám SR MAP byly přiřazeny stanovené cíle. Ke každé prioritě byly definovány cíle k jejich naplnění. Cíle navrhovaly jednotlivé pracovní skupiny tak, aby byly reálné a zvládnutelné kapacitami v území a zároveň byly reálné v čase (do roku 2025).

Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělání

Cíle:

1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce

- 1.1.1: Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce.
- 1.1.2: Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků.
- 1.1.3: Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích.
- 1.1.4: Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách.
- 1.1.5: Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.
- 1.1.6: Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.

1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

- 1.2.1: Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.
- 1.2.2: Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
- 1.2.3: Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).
- 1.2.4: Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky.
- 1.2.5: Podporovat prevenci rizikového chování u dětí a žáků.
- 1.2.6: Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
- 1.2.7: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).

- 1.2.8: Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.
- 1.2.9: Podporovat zvýšení digitálních kompetencí včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciaci, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných.
- 1.2.10: Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách a spolupráci mezi resorty (zdravotnictví, sociální, školství).
- 1.2.11: Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity v návaznosti na rozvoj sportovně vzdělávací infrastruktury (nový atletický a plavecký stadión).
- 1.2.12: Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele.
- 1.2.13: Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách.
- 1.2.14: Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
- 1.2.15: Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
- 1.2.16: Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat.
- 1.2.17: Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.
- 1.2.18: Podporovat rozvoj potenciálu každého žáka (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů).

Priorita 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Cíle:

2.1 Zvýšit uplatnitelnost absolventů

- 2.1.1: Realizovat veletrh dalšího vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku.
- 2.1.2: Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území.
- 2.1.3: Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu.
- 2.1.4: Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.

Priorita 3: Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání a podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

Cíle:

3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol

- 3.1.1: Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností.
- 3.1.2: Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.
- 3.1.3. Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí.

3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty

- 3.2.1: Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

Priorita 4: Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání a připravenost na krizové situace a podpora moderních a digitálních forem vzdělávání na školách

Cíle:

4.1. Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

- 4.1.1: Zabezpečit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s cílem inovace vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky.
- 4.1.2: Zvýšit motivaci pedagogických pracovníků škol, především jejich leaderů, ke studiu manažerských kompetencí nezbytných k řízení školy a tím zvýšit počet účastníků a zájemců o vedení škol v rámci konkurzních řízení.

4.2 Zlepšit připravenost na krizové situace

- 4.2.1: Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností z období krizových situací, podporovat sdílení (pomůcek, vybavení, lidských zdrojů, formy výuky, poskytnutí potřebných materiálů).
- 4.2.2: Zajistit dostatek personálu, zajištění nezbytných podmínek pro distanční vzdělávání (hygiena, prostory, materiály k výuce, režim výuky, hodnocení žáků, složení tříd ad.).
- 4.1.3: Podpořit aktivity směřující k pilotní studii strategie krizového řízení pro vybranou školu či skupiny škol
- 4.2.4: Vytvořit v každé mateřské i základní škole podmínky pro to, aby distanční formu výuky mohly absolvovat děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně přímo ve škole, kterou navštěvují.

4.3 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v mateřských i základních školách

- 4.3.1: Zlepšovat materiální vybavení škol, aby bylo možné v dostatečné kvalitě zabezpečit distanční formu výuky s ohledem na její finanční náročnost, podpora aktivit analogických k opatření MŠMT v souvislosti s distanční výukou umožnit školám nákup ICT vybavení.
- 4.3.2: Poskytnout pedagogům kvalitní další vzdělávání tematicky zaměřené na formy výuky využívající distančních metod výuky.

4.4. Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky a využívání moderních forem a digitálních technologií ve vzdělávání

- 4.4.1. Vytvořit systém hodnocení způsobů, přístupů a forem distanční výuky jednotlivých pedagogů.
- 4.4.2. Využívat zpětnou vazbu od rodičů či zákonných zástupců žáků.
- 4.4.3. Motivovat pedagogy a žáky k distanční výuce, přesvědčit je o významu distanční výuky a žáky k distanční výuce, přesvědčit je o významu distanční výuky.

4.2.1 Priorita: 1 Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělávání

Cíl a popis cíle:

1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání

Obsahuje následující specifické cíle:

1.1.1: Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce

Současný stav

V současné chvíli je kapacita škol na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc schopna pojmout většinu dětí a žáků, ale existují relativně velké regionální rozdíly dané geografickou polohou. Kapacity mateřských škol nejsou dostatečné v suburbánní zóně statutárního města Olomouc, kdy v důsledku intenzivního rozvoje bydlení v zázemí města je zvýšený podíl obyvatel mladší generace, která poptává zvýšenou kapacitu předškolního vzdělávání. Na základě demografické analýzy, která je součástí analytické části strategického dokumentu, bude i v nejbližších 3-5 letech třeba navýšit kapacity v mateřských a následně v horizontu 6-7 let rozšířit kapacity v základních školách v jižní části zájmového území.

Od září 2017 bylo zavedeno povinné předškolní vzdělávání, které zvýšilo požadavky na kapacity mateřských škol. V souladu s Dlouhodobým záměrem MŠMT na období 2019-2023 vyvstává potřeba zvýšit podíl dětí zapojených v povinném předškolním vzdělávání.

Dle výroční zprávy České školní inspekce za rok 2018/2019 je okres Olomouc v případě hodnocení úspěšnosti žádostí o přijetí do mateřské školy v kategorii 70-80 %, což je nejnižší hodnota v rámci Olomouckého kraje, ale je výrazně ovlivněna situací ve statutárním městě Olomouc.

Složitější je situace v případě základních škol, kde na jedné straně dochází k nevyváženému využívání kapacit s ohledem na demografický vývoj v jednotlivých obcích, na straně druhé dochází i k nevyváženému zájmu veřejnosti o jednotlivé školy. Aktuální stav, kdy nejsou v kapacitách vybraných škol rezervy, přináší mnoho problémů. Příkladem jsou přeplněné třídy a nemožnost z kapacitních důvodů členit některé předměty na menší skupiny, byť to nový systém financování základních škol podporuje, učebny na dělení nejsou či jsou nevhodné. Nepřímá regulace kapacit prostřednictvím obvodů v rámci vyhlášky o stanovení spádových obvodů má dlouhodobou udržitelnost pouze v případě, že jsou dané spádové obvody sestaveny a navrženy vhodně dle různorodých kritérií. Dále, vlivem postupného navyšování počtu žáků v dominantních školách dochází k rušení některých méně důležitých odborných učeben ve prospěch kmenových tříd.

Popis změny stavu

Účelem tohoto specifického cíle je rozšířit kapacitu mateřských a základních škol v lokalitách, kde není v současné době dostačující. Mladé rodiny vyhledávají stále více bydlení na okraji měst a v blízkých obcích, kde jsou pro rodinu s malými dětmi vhodnější podmínky k bydlení i životu. V těchto obcích rychle narůstá počet obyvatel a snižuje se tím jejich věkový průměr. Zabezpečení

dostatečné kapacity kvalitních předškolních zařízení umožní lepší zapojení rodičů, kteří vychovávají děti předškolního věku, na trhu práce.

Důvod pro dosažení změny

Důvodem pro navýšení kapacit mateřských škol je skutečnost, že jsou v současné době do mateřských škol přijímány děti zpravidla od tří let, ale s ohledem na novelu školského zákona, která zakotvuje nárok na umístění v mateřských školách postupně pro čtyřleté a tříleté děti a možnost pro dvouleté děti (od roku 2020 byl nárok pro dvouleté děti zákonem zrušen), je potřeba na tuto skutečnost reagovat právě z hlediska dostupných kapacit k naplnění nároku v souladu se zákonem, který říká, že „Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, není-li dále stanoveno jinak“. Obdobně je nutnost řešit kapacitně i poslední ročník předškolního vzdělávání, který je povinný. Změnou systému financování předškolního školství nejsou školy nuceny naplňovat třídy do nejvyšších počtů (28), proto i z tohoto důvodu jsou kapacity mateřských škol nedostatečné.

Jedná se jednak o reakci na legislativní změny v oblasti předškolního vzdělávání, jednak o snahu zajistit rovné podmínky pro vzdělávání dětí a žáků napříč školami v regionu. Především jde o doplnění chybějící kapacity v mateřských a základních školách, rekonstrukce školských zařízení, bezbariérové úpravy, výstavbu chybějících zařízení atd. Díky zvýšení kapacity a vznikem menších vzdělávacích zařízení a zlepšení vzdělávací infrastruktury bude mimo jiné posílena uplatnitelnost rodičů na trhu práce – rodiče mohou dítě umístit např. do mateřské školy blízko bydliště, která před realizací projektů měla kapacitu nedostatečnou, a rodič zůstával s dítětem raději doma. Pobyt dětí a žáků ve vzdělávacím zařízení podpoří posílení jejich kompetence a ovlivní i rozvoj jejich vnitřního potenciálu.

1.1.2: Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků

Současný stav

Území SO ORP Šternberk a východní část SO ORP Olomouc je plošně rozsáhlé a někteří žáci musí velmi časně vstávat, aby se dostali včas na začátek vyučování. Jsou odkázáni buď na dopravu společně s rodiči, nebo na ne příliš hustou síť veřejné dopravy. Jak ukázalo šetření mezi žáky všech základních škol SO ORP Šternberk (dotazníkové šetření realizované UP v Olomouci v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“) u žáků prvního i druhého stupně nejvíce dětí vstává v intervalu 6:30 až 7:00 hodin, ale je i relativně vysoký podíl těch, kteří musí vstávat před 6:30 hodin. V případě žáků prvního stupně musí v 6:00 hodin vstávat více než pětina žáků a někteří i dříve. Uvedené šetření mezi žáky všech základních škol v regionu dále ukázalo, že v případě 1. stupně využívá nějaký dopravní prostředek pro cestu do školy 44 % žáků, přitom více než polovina z nich jezdí do školy autem (společně s rodiči). Stejně problematická je i situace po skončení vyučování, kdy žákům často nenavazují spoje. Dalším identifikovaným problémem je nepřítomnost žáků sociálně slabých rodičů ve škole zapříčiněna mimo jiné i nedostatkem

prostředků na jízdné, který je zastírán jinými omluvami, což ve svém důsledku díky nepřítomnosti ve škole výrazně zhoršuje školní úspěšnost žáků. Problematická je i doprava dětí a žáků ze Šternberka či Moravského Berouna domů v odpoledních hodinách, což je důležité pro možnost jejich účasti na mimoškolních aktivitách. Dopravní spojení místních částí města Šternberka a okolních obcí s městy Šternberk nebo Moravský Beroun lze hodnotit v odpoledních hodinách jako nedostačující a stává se často jedním z limitujících faktorů účasti dětí a žáků na zájmových mimoškolních aktivitách realizovaných po skončení vyučování např. základními uměleckými školami (ZUŠ), domem dětí a mládeže (DDM), sportovními kluby či jinými dalšími sdruženími či neziskovými organizacemi. Stejný problém s nízkou frekvencí veřejné dopravy řeší i personál škol, který do vzdálenějších obcí převážně dojíždí. Nastává tak problém s obsazováním pracovních pozic v MŠ i v ZŠ. Ve srovnání se severní částí ORP Šternberk má území SO OPR Olomouc širší nabídku vzdělávacích institucí a žáci nejsou tolik nuceni k navštěvování škol v jiných obcích, a tím i ve větší míře i k dojíždění. Pro žáky, kteří přece jen dojíždí, je připravena síť veřejné dopravy. I zde ovšem existuje problém nevyhovujícího načasování spojů, které nutí školy k zahájení výuky ve velice časných ranních hodinách.

Popis změny stavu

Řešením je doprava žáků z místních částí nebo sousedních obcí do spádové obce prostřednictvím mikrobusů s odborným dohledem. V případě sociálně slabých rodin půjde o monitorování zajištění dopravy dětí do školy a přijímání účinných opatření. Snahou bude zajistit tuto dopravní dostupnost také pro děti a žáky, kteří se účastní odpoledních zájmových aktivit. Další možností je alespoň částečné sladění potřeb škol s jízdními řády poskytovatele dopravy.

Důvod pro dosažení změny

V případě velmi brzkého vstávání, někdy spolu s nevhodnou úpravou denního režimu, se běžně stává, že jsou žáci unavení a mohou pak dosahovat i horších studijních výsledků. Přitom dřívější vstávání bezprostředně souvisí s dostupností škol a dojížděnkou autobusy nebo dojížděnkou společně s rodiči autem. Špatné dopravní spojení v odpoledních hodinách omezuje možnost mimoškolních aktivit žáků.

1.1.3: Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích

Současný stav

Současný a čím dál častější trend je umísťovat děti a žáky žijící v obcích do mateřských i základních škol ve městech. Obecní školy se tak vyprazdňují a městským školám bude brzy chybět kapacita. Realitou je také četný odchod žáků z 5. ročníku na gymnázia. Některé obce už musely školu zrušit, protože nízký počet žáků přinesl snížení dotací a obec nebyla schopna provoz školy a mzdy učitelů a dalších zaměstnanců školy dofinancovat. Některé školy ve městech se naopak začínají potýkat s přebytkem žáků. Počet dětí a žáků ve třídách se zvyšuje a kvalita výuky tím brzy utrpí. V rámci práce v pracovních skupinách a z výsledků dotazníkového šetření mezi řediteli základních škol (realizace březen - duben 2019) vyplynulo, že problematiku odchodu žáků na nižší gymnázia

považují za problém. Identifikovaným problémem je i stanovování spádových obvodů a jejich praktická realizace.

Popis změny stavu

Řešením by byla podpora rozvoje mimoškolní zájmové činnosti ve venkovské mateřské škole. Dále by bylo vhodné poskytnout pedagogům kvalitní zázemí tak, aby mohli vyučovat ve venkovské škole (např. obecní byty, hrazení nákladů na zvýšení kvalifikace). V souvislosti s přijímáním dětí od tří let je vhodné tuto skutečnost zohlednit v rámci kapacit škol (vhodné rozdělení dětí a žáků dle kapacitních možností), podpořit vzdělání pedagogů a zajistit moderní a kvalitní vybavení škol (řeší i ostatní specifické cíle). Dále je vhodné podporovat meziobecní dohody v oblasti vzdělávání dětí a žáků s cílem zajistit dostatečnou kapacitu míst v mateřských a základních školách při respektování kritéria optimální a co nejlepší časové dostupnosti škol. Dalším důležitým faktorem je zabezpečení prázdninového provozu mateřských škol – spojení několika blízkých MŠ ve venkovských obcích a řešení prázdninového otevření škol – což je mnohdy důvod odchodu rodičů i dětí do měst. Také je vhodné zaměřit se na podporu osvěty rodičů a jejich motivaci k umístování dětí a žáků do venkovských škol.

Důvod pro dosažení změny

Pokud budou děti a žáci z obcí odcházet do městských mateřských i základních škol, hrozí čím dál vyššímu počtu venkovských škol zánik. Děti i žáci navíc nezískají ke svému regionu vztah a budou mít tendenci stěhovat se v dospělosti do měst, v případě zájmového území zejména do Olomouce. Obce se začnou vyliďňovat a začne jim rovněž hrozit zánik nebo sloučení s jinou obcí či městem, což dokládá i demografická analýza. Netýká se však obcí v suburbánní zóně či v lokalitách atraktivních pro bydlení, kde aktuálně není občanská vybavenost ani pracovní příležitosti, přesto se zvyšuje počet obyvatel. Lidé, i když studují a pracují ve městech, vyhledávají klidné bydlení v okolních obcích (i ostatní okolní obce se rozrůstají a zalidňují). Změna negativního trendu vyliďňování malých obcí a obcí v periferních polohách byla zapříčiněna covidovým (související s nemocí covid-19) a postcovidovým obdobím. Příčinou je kombinace více faktorů, jedním je možnost bydlení v přírodním prostředí, druhým významným faktorem jsou ekonomické důvody, kdy díky výraznému nárůstu cen nemovitostí ve městech a suburbánních zónách se stává bydlení pro mnoho rodin nedostupným. Vyhledávají tak levnější lokality v menších obcích i periferních polohách. Důsledkem je migrace obyvatel i do vzdálenějších obcí občasně i do obcí v periferní poloze, což dokládají data o migraci za období let 2020 - 2022. Následkem je i rostoucí tlak na zabezpečení kvalitního vzdělávání i v menších obcích.

Mateřským i základním školám ve městech naopak přestane dostačovat kapacita. Třídy budou předimenzované, a to se negativně odrazí na kvalitě výuky. V současné době je trendem spíše individuální přístup k žákovi, což přeplněné školní třídy neumožňují.

1.1.4: Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských i základních školách

Současný stav

V rámci předškolního i základního školství na Šternbersku a Olomoucku dochází postupně k rozšiřování nabídky speciálních vzdělávacích programů. V současné době (a to hlavně díky

zkušenostem s distanční výukou) není až tak jednoznačné, že by rodiče vyhledávali ve velkém alternativní způsoby výuky (také osobní zkušenost z okolí). Specifika posledního období, tj. přechod na distanční formu výuky tento trend mírně zpomalil a není již tak významnou prioritou v území, i přes to byl mezi prioritními cíli ponechán. Je žádoucí, aby školy nabízely pro nadané a talentované žáky třídy s rozšířenou výukou matematiky, anglického jazyka či tělesné výchovy.

Popis změny stavu

V rámci návrhových opatření je doporučeno (v souladu s dalšími specifickými cíli) podpořit další vzdělávání pedagogických pracovníků, které bude nabízet i alternativní či netradiční formy výuky. Na zvážení je možnost otevření jedné skupiny v jedné mateřské škole a jedné třídy na jedné základní škole s alternativním výukovým programem (např. Waldorfská škola, škola Montessori apod.). Cíl bude podporovat speciální vzdělávací programy v rámci předškolního vzdělávání pro děti jak ze sociálně znevýhodněného prostředí či národnostních menšin, tak pro děti jinak znevýhodněné (např. děti matek samoživitelek, rodiny s více dětmi v mateřské škole apod.) současně se zabezpečením finanční podpory dětí a žáků. Především půjde o speciální vzdělávací programy v mateřských školách, poskytování podpory rodině a vzájemnou spolupráci. Dále se bude jednat o rozšíření nabídky mimoškolního vzdělávání s alternativními výukovými metodami.

Důvod pro dosažení změny

Bez naplnění tohoto cíle budou rodiče vyhledávat základní školy, které speciální vzdělávací programy nabízí, a bude docházet k úbytku dětí a žáků mateřských a základních škol, a tím i následnému propouštění pedagogů, což má následné ekonomické dopady pro region. Negativně se vše projeví i v ekonomice provozu škol. Je také důležité zmínit, že podpora speciálních vzdělávacích programů v rámci předškolního vzdělávání pro děti jak ze sociálně znevýhodněného prostředí či národnostních menšin, tak pro děti jinak znevýhodněné, současně se zabezpečením finanční podpory dětí a žáků, usnadní přechod na základní školu a zvýší jejich studijní úspěšnost. Oblast podpory včasné péče, rozvoj systému a včasná depistáž má velkou vazbu na úspěšnost žáků na základní škole. Je také důležité zmínit, že podpora speciálních vzdělávacích programů v rámci předškolního vzdělávání pro děti jak ze sociálně znevýhodněného prostředí či národnostních menšin, tak pro děti jinak znevýhodněné, současně se zabezpečením finanční podpory dětí a žáků, usnadní přechod na základní školu a zvýší jejich studijní úspěšnost. Oblast podpory včasné péče, rozvoj systému a včasná depistáž má velkou vazbu na úspěšnost žáků na základní škole – nevidím jako jednoznačný názor. Praxe je jiná. Někteří z výše uvedených rodičů nemají naprosto zájem o žádný program, škola je „obtěžuje“ a speciální programy problematiku nevyřeší.

1.1.5: Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání

Současný stav

Na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc byly v posledním období realizovány investiční akce, které významně zlepšily rovný a bezbariérový přístup ke vzdělávání. V zájmovém území jsou školská zařízení rozmístěna relativně v dostupných vzdálenostech, i když jsou některé obce díky periferní poloze v méně výhodné a hůře dostupné lokalitě ve vazbě na lokalitu mateřské či základní školy, což dokumentuje v analytické části kapitola dopravní dostupnost území. Výrazně

odlišné jsou podmínky dostupnosti v případě, že děti či žáci potřebují speciální prostředky či bezbariérový přístup do školy. Specifický cíl vychází i ze závěrů České školní inspekce, která v souhrnné publikaci „Překonávání školního neúspěchu v České republice“ (citace) poskytuje ucelený objektivní pohled na dopady současné vzdělávací politiky a její možné změny z hlediska naplňování principu rovnosti. V publikaci navržená doporučení směřují do tří prioritních cílů: zlepšení výsledků všech žáků, zaměření profilu pedagogických pracovníků na inkluzivní vzdělávání a využívání socioekonomických údajů o žácích za účelem efektivnějšího financování a hodnocení. Aktuálně má v zájmovém území méně než polovina škol bezbariérový přístup (hodnocení agregovaných dat MŠMT, doplněné vlastním šetřením).

Popis změny stavu

V zájmovém území by mělo dojít k rozšíření bezbariérového přístupu do mateřských a základních škol realizací opatření v podobě rekonstrukcí stávajících objektů škol.

Důvod pro dosažení změny

Bezbariérový přístup ke vzdělání je předpokladem pro úspěšné další vzdělávání a dobrou uplatnitelnost ve společnosti. Zároveň také umožní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, které v současné době musí dojíždět do speciálních škol nebo tříd ve vzdálených městech a ztrácí tak kontakt s vrstevníky ve svém místě bydliště. Důležitá je však nejen bezbariérovost, ale erudovanost běžných učitelů pracovat s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami. Učitelé ve speciálních školách mají předepsané jiné vzdělání i podmínky vzdělávání a rodiče raději umístí děti do těchto zařízení – ovšem kapacita těchto škol je velmi výrazně omezena.

1.1.6: Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách přítomností školního psychologa a speciálního pedagoga na škole

Současný stav

V rámci SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk je aktuálně obtížné zabezpečit personálně školní psychology a speciální pedagogy. Jejich přítomnost je žádoucí s ohledem na počty žáků se SVP.

V rámci analýzy agregovaných dat MŠMT byla předmětem hodnocení i četnost využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami. Jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají všechny ZŠ v SO ORP Šternberk (100,0 %) i všechny ZŠ v SO ORP Olomouc (100,0 %). Na druhém místě je využívání speciálně pedagogických center (využívá 81,8 % ZŠ SO ORP Šternberk a 89,1 % ZŠ SO ORP Olomouc), relativně čteně jsou využívány služby nestátních neziskových organizací, využívá je téměř polovina všech škol zájmového území. Výrazně nižší je využívání středisek výchovné péče (18,2 % v SO ORP Šternberk a 27,3 % v SO ORP Olomouc). Výrazný nárůst v celém území je ve využívání služeb orgánů sociálně právní ochrany dětí, kdy v úvodních šetřeních v rámci Šablon I, bylo uvedeno, že v SO ORP Šternberk služba nebyla využívána vůbec a v případě ORP Olomouc pouze necelými 6 % ZŠ, aktuálně to je již okolo čtvrtiny všech ZŠ v území.

V případě MŠ je obdobně na prvním místě využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají téměř všechny MŠ v SO ORP Šternberk (85,7 %) a téměř všechny MŠ (92,5 %)

SO ORP Olomouc. Na druhém místě je využívání speciálně pedagogických center (využívá 61,5 % MŠ SO ORP Šternberk a 73,8 % MŠ SO ORP Olomouc).

Popis změny stavu

Vytvořit nástroje na podporu zabezpečení školních psychologů a speciálních pedagogů například formou sdílení.

Důvod pro dosažení změny

Dostatečné personální zabezpečení školních psychologů a speciálních pedagogů pro všechny žáky, kteří pomoc potřebují, je nezbytné pro jejich začlenění a úspěšné absolvování vzdělávacího procesu. V současné době stále přibývá dětí se SVP, které potřebují odbornou péči v každodenním vzdělávání. Škola by tak mohla výrazně pomoci rodinám, které tuto péči musí vyhledávat nepravidelně nebo například jednou týdně u externího specialisty. Příkladem může být úspěšná práce speciálního pedagoga v týmu v MŠ Hlušovice, který denně individuálně pracuje s dětmi dle nastavených podpůrných opatření.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Povinná opatření:

Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

- Průřezové opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

- Průřezové opatření
- Slabá provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb
 - Zmapování organizací v ORP, které poskytují služby v souvislosti s inkluzivním vzděláváním, popř. mimoškolními aktivitami (asistenti, psychologové, doučovací služby, služby poskytující pomůcky či finanční zdroje na pomůcky apod.)

Volitelná opatření

Opatření 7: Investice do rozvoje kapacit mateřských a základních škol

- Průřezové opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 8: Optimalizace využití kapacit všech škol

- Průřezové opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

- Průřezové opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Indikátory

- 1.1.A Množství navýšených kapacit mateřských a základních škol
- 1.1.B Počet škol, vůči kterým se zlepšila doprava za vzděláním
- 1.1.C Počet nových vzdělávacích programů na mateřských a základních školách

Priorita 1 Dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělávání

Cíl a popis cíle

1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

Obsahuje následující specifické cíle:

1.2.1: Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení

Současný stav

Hodnotíme-li investice, které byly realizovány v letech 2015-2020 v rámci projektů EU, tak vychází území SO ORP Šternberk i území SO ORP Olomouc jako nadprůměrně úspěšné v rámci Olomouckého kraje i v komparaci s průměrem za ČR. Celkový podíl škol, které v posledních letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.) dosáhl za území SO ORP Šternberk 46,2 % (průměr za území Olomouckého kraje: 42,8 %, průměr za ČR: 39,2 %). Na přesně poloviční úrovni, mírně pod průměrem kraje i ČR, je podíl škol, které v posledních letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy, tj. za období 2010-2015 celkově 23,1 % MŠ SO ORP Šternberk (průměr za území Olomouckého kraje: 24,3 %, průměr za ČR: 24,0 %).

Nejvíce se stavební rekonstrukce týkaly kategorií: ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy, zateplení budov, projekty energeticky udržitelné školy apod. (38,5 % MŠ); stavební úpravy a rekonstrukce tříd (23,1 %) a nové výstavby a přístavby budov

(15,4 %). Ve všech hodnocených kategoriích byla investiční aktivita na území SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc nad průměrnými hodnotami za Olomoucký kraj i celou ČR.

Popis změny stavu

Formou projektů žádat o finanční prostředky z národních i evropských fondů. Podporovat a zajistit kvalitní připojení škol k internetu a také kvalitní datové sítě v rámci škol. V rámci rozvoje infrastruktury je cílem také vytvořit podmínky pro personální zajištění správy budov, sítí a jejich zabezpečení včetně bezpečnosti dat uložených ve školách. Postupné rozšiřování, obnova a modernizace prostředků ICT ve školách.

Důvod pro dosažení změny

Zlepšení vzdělávací infrastruktury odvrátí zaostávání a zhoršování školního prostředí a umožní mateřským a základním školám v menších obcích zajistit konkurenceschopnost se školskými zařízeními ve městech. Zajistit kvalitní připojení škol k internetu a také kvalitní datové sítě v rámci škol. Zároveň také vytvořit podmínky pro personální zajištění správy sítí a jejich zabezpečení včetně bezpečnosti dat uložených ve školách. Rozšiřování, obnova a modernizace prostředků ICT ve školách.

1.2.2: Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků

Současný stav

Na základě zkušeností s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků lze považovat stávající nabídku vzdělávacích programů pro pedagogické pracovníky na dobré úrovni, ale s ohledem na nové trendy ve vzdělávání, neustálé novinky v oblasti didaktických pomůcek, nová legislativní opatření, je nezbytné zabezpečení možnosti rozvoje dovedností učitelů a pedagogických pracovníků, posílení jejich informovanosti (např. o výsledcích nových studií a výzkumů v oblasti vzdělávání, pedagogiky a psychologie) pro zajištění kvalitního vzdělávání a stávající nabídku prohlubování odborné kvalifikace neustále rozšiřovat a aktualizovat.

Při hledání nových pedagogů nebo asistentů pedagoga jsou četné problémy s odbornou kvalifikací absolventů. Na straně druhé, vysokoškolská pracoviště (např. Katedra preprimární a primární pedagogiky PdF UP v Olomouci) připravují absolventy tak, že náplň výuky odpovídá náročným požadavkům na předškolního pedagoga současnosti.

V roce 2020 došlo k významnému zásahu do režimu všech typů škol včetně mateřských a základních, který s sebou přinesl zákaz osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů na vzdělávání. K přijetí opatření ¹došlo od 11. 3. 2020 za účelem zabránit šíření nemoci covid -19 na základě rozhodnutí Bezpečnostní rady státu. Důsledkem opatření bylo, že až do konce školního roku 2019/2020 bylo vzdělávání s osobní účastí dobrovolné a dotklo se celkem 1,7 mil. dětí, žáků a studentů. Školy se počínaje březnem 2020 zapojily a začaly rozvíjet distanční formu vzdělávání. S ohledem na možné podobné scénáře v budoucnosti by bylo vhodné zvýšit dovednosti učitelů

¹ č. MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN dne 10. 3. 2020

i v oblasti ICT technologií a v možnostech distančního vzdělávání. Zároveň je také účelné zabezpečit formu distančního vzdělávání i po materiální stránce, nejen ve školách, ale i pro jednotlivé pedagogy.

Na nezbytnost dalšího vzdělávání upozorňuje čteně i ČŠI. Ve výroční zprávě za rok 2018/2019 uvádí jako negativní zjištění u vzdělávání v MŠ mimo jiné, že i přes nadstandardní vybavení škol není didaktický materiál mnohdy efektivně využíván pro individualizovanou vzdělávací nabídku, dále, že sledování rozvoje a osobních vzdělávacích pokroků jednotlivých dětí není systematické a není realizováno ve spolupráci s rodiči a nedaří se důsledně zohledňovat individuální potřeby a odlišnosti jednotlivých dětí v průběhu vzdělávání. Uváděné rezervy jsou ve využívání aktivizujících vzdělávacích metod (např. experimentování, prožitkové učení, podpora divergentního učení apod.).

Popis změny stavu

Podpora úrovně projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje dovedností a prohlubování odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí v mateřských školách a žáků v základních školách.

Podpora kariérního řádu pedagogů, a s tím související požadavek vysokoškolského vzdělání pro pedagogy v MŠ, které je v souvislosti s požadavky na předškolní vzdělávání (inkluze, podpůrná patření, povinné předškolní vzdělávání...) již nutností. Nutností by měla být pro vysokoškolsky vzdělané pedagogy v MŠ i změna katalogu prací – 9., či 10. platová třída je nedostatečná a ohledem na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Proto je nedostatek předškolních pedagogů.

Důvod pro dosažení změny

Nenaplnění cíle povede ke stagnaci případně až k nedostatečnému rozvoji dovedností a kvalifikačních kompetencí pedagogických pracovníků, zejména při aplikaci nových poznatků, technologií včetně digitálních technologií, vyučovacích metod, nových didaktických pomůcek, výsledků nových studií a výzkumů realizovaných v oblasti vzdělávání, pedagogiky a psychologie, což ve svém důsledku může negativně ovlivnit kvalitu vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.

1.2.3: Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajistit rovný přístup ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě

Současný stav

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni v běžných třídách s podporou individuálního vzdělávacího plánu. Řada mateřských a základních škol v ORP Šternberk i východní části SO ORP Olomouc má zřízenou funkci asistenta pedagoga k dětem a žákům se zdravotním postižením. Teprve, když není tento způsob vzdělávání úspěšný, přecházejí děti a žáci na základě doporučení odborného poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce do školy samostatně zřízené pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami. Vzhledem k tomu, že jednou z klíčových obtíží při vzdělávání těchto žáků je porucha koncentrace pozornosti, je vzdělávání v kolektivu do

14 žáků efektivnější (ve třídě, oddělení a studijní skupině zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, tzn. speciální třídy, je nejméně 6 a nejvíce 14 žáků).

Nicméně, přeplněná kapacita některých škol a současně vysoké počty žáků (někdy i nad 30 dětí ve třídě) neumožňuje další integraci. Ta bude muset probíhat ve škole, kde je kapacita dostatečná, ale se zřetelem k tomu, aby na školách, kde není naplněná kapacita a kde je vysoká koncentrace žáků ze sociálně vyloučených lokalit, nedocházelo k zařazování integrovaných žáků do této školy. V důsledku by pak mohlo dojít ke koncentraci žáků se speciálně vzdělávacími potřebami a ostatní nebudou mít zájem tuto školu navštěvovat. Aktuálně v souvislosti se změnou financování regionálního školství (změna počínáje rokem 2020) je podporováno členění tříd na menší skupiny, ale je možné pouze za předpokladu, že to umožňují kapacitní možnosti školy a dostatek kvalifikovaných pedagogických pracovníků.

Popis změny stavu

Průběžně provádět monitorování a vyhodnocování situace na jednotlivých školách ve vazbě na počty žáků se sociálním znevýhodněním či zdravotním postižením, dětí a žáků z etnických menšin či nadaných jedinců. V rámci činnosti detašovaného pracoviště Pedagogicko-psychologické poradny Olomouckého kraje zajistit soustavný odborný dohled na oprávněné vřazování žáků do školy samostatně zřízené dle §16 odst. školského zákona pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Mělo by být podporováno začleňování strategie multikulturní výchovy do vzdělávacího procesu s cílem posilování sociální soudržnosti. Také by se měla podporovat spolupráce škol. Ve spolupráci s dalšími aktéry by mělo dojít ke zvýšení finanční dostupnosti vzdělávání pro sociálně slabé a znevýhodněné rodiny (např. formou dílčí úplaty za některé formy vzdělávání, podpora při zabezpečení stravného, podpora při úhradě vybraných mimoškolních aktivit, podpora při zajištění dopravy do škol). Dalším rozšířením působení romského poradce odboru sociálních věcí bude docházet k poskytování systémové podpory k řešení problémů škol při vzdělávání žáků ohrožených sociálním vyloučením. Jeho činnost bude zaměřena zejména na včasné a skutečné řešení školního neúspěchu dětí rodiči (včasné objednání a dodržení termínů odborných vyšetření v PPP, pravidelné zapojení dítěte do doučování, zamezení obcházení potíží žáka opakovanými přestupy na různé školy).

Důvod pro dosažení změny

Problematika vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je dlouhodobou prioritou MŠMT, je součástí většiny strategických dokumentů v oblasti vzdělávání a je jí věnována i zvýšená pozornost České školní inspekce (ČŠI). ČŠI se v posledních třech letech cíleně zaměřuje na hodnocení systematické podpory při začleňování dětí s potřebou podpůrných opatření. Děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou začleněni do většiny základních škol. K významnějšímu koncentrování dochází u dvou základních škol, jedné ve Šternberku (speciální škola zřízená dle §16 školského zákona, zahrnující všechna znevýhodnění včetně specifik vzdělávání žáků při hospitalizacích s psychiatrickými problémy) a druhé v Moravském Berouně (speciální škola zřízená dle §16 školského zákona - Opavská 89, 3 třídy).

V případě dětí a žáků z východní části SO ORP Olomouc je možnost navštěvovat speciální základní školy ve statutárním městě Olomouc, kde je nabídka dostatečná, ale vyžaduje dojíždění. V případě

nerozšíření nabídky speciální školy a neřešení problémů sociálně znevýhodněných a nezvažování důvodů zápisu žáků do speciální školy (ZŠ Olomoucká, Šternberk) může docházet k umístování žáků do standardní základní školy, i přesto, že podmínky pro určité žáky se vzdělávacími a jinými problémy jsou na speciální škole vhodnější s ohledem na počet žáků ve třídě, požadované výstupy atd. Při neřešení problémů může docházet ke zvyšování počtu žáků, kteří ani nedokončí proces základního vzdělávání, budou mít nízkou uplatnitelnost na trhu práce a hrozí jim vyšší riziko sociálně-patologického chování.

1.2.4: Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky

Současný stav

V oblasti péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních jsou klíčovými dokumenty „Koncepte péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních“ a „Koncepte podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014-2020“ (dokument zatím nebyl pro další období aktualizován). V současné době jsou nadaní žáci v zájmovém území integrováni do běžných typů škol a jsou motivováni k účasti v odborných soutěžích a olympiádách, kde mohou své nadání uplatnit. Na území SO ORP Šternberk a ve východní části SO ORP Olomouc je v současné době pouze omezená nabídka vzdělávání pro nadané a talentované děti a žáky. Příkladem je MŠ Hlušovice, která nabízí zkušenosti s programem pro nadané děti a jejich identifikaci, MŠ aktivně spolupracuje s Mensou ČR. Významné poznatky přináší i tematická studie České školní inspekce (*Podpora vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v základních a středních školách*, ČŠI, 2022), která se ve školním roce 2021/2022 věnovala také problematice podpory vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v základních a středních školách. V rámci tohoto tematického šetření se Česká školní inspekce zaměřovala zejména na to, jak mají školy nastaven systém vyhledávání, identifikace a podpory nadání, jaké metody a formy práce uplatňují při výuce nadaných a mimořádně nadaných žáků nebo na to, zda a do jaké míry školy při vzdělávání těchto žáků spolupracují s relevantními externími subjekty s cílem maximalizovat kvalitu péče o nadané a mimořádně nadané žáky. Součástí tematické zprávy jsou také doporučení pro školy, jejich zřizovatele i MŠMT a také „desatero“ pro podporu nadaných žáků. Pro školy ČŠI navrhuje následující opatření:

- Aktivně pracovat na nastavení vnímání nadání žáků jako mimořádně cenné devizy, kterou je třeba identifikovat, podporovat a rozvíjet nejen v zájmu zvýšení efektivity vzdělávání jednotlivých žáků, ale také pro celkové společenské i ekonomické benefity, které nadaní žáci mohou později přinést. Akcentovat identifikaci nadání bez vazby na nutnost diagnostiky v ŠPZ, a pro práci s nadáním naopak výrazněji využívat podpůrná opatření v 1. stupni. Učinit z práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky jednu z hlavních priorit každodenní pedagogické práce učitelů.
- Přístupovat ke vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků ve škole systematicky, od společného plánování na úrovni strategických dokumentů školy a ŠVP přes individualizovanou výuku stimulující a rozvíjející různorodé nadání žáků až k pravidelnému vyhodnocování průběhu této péče a jejich výsledků.

- Místo snahy o vytváření homogenních – výběrových tříd se zaměřit na diferenciaci přístupu k žákům uvnitř tříd heterogenních, tvořených žáky různých charakteristik a potřeb. Ve školách, kde je to organizačně možné, diferencovat výuku vzdělávacích oborů (předmětů) podle úrovně žáků v rámci ročníků, nebo využít potenciálu tandemové výuky.
- Zabezpečit školní systém péče o nadané personálně, což představuje systematickou pozornost tématu rozvoje nadání ze strany celého pedagogického sboru, případně pověření vhodného pedagogického pracovníka koordinací péče o nadané a mimořádně nadané žáky a poskytnutí příslušného dalšího vzdělávání a podpory v jeho činnosti.
- Zařadit téma identifikace a podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků do výběru dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci inkluzivního vzdělávání a důsledně dbát na přenos poznatků získaných při dalším vzdělávání mezi celý pedagogický sbor.
- Věnovat pozornost tomu, že nadání či mimořádné nadání se mohou kombinovat s potřebou podpory v jiné oblasti, např. v důsledku specifické poruchy učení či ADHD. Nadání žáci pak svůj potenciál mohou věnovat kompenzaci, a tím zůstanou neidentifikovány jak nadání, tak i konkrétní specifická vzdělávací potřeba.
- Využít možnosti spolupráce učitelů s vychovateli ve školních družinách a dalších obdobných zařízeních. Mimo výuku může žák projevit nadání i v dalších oblastech (např. sociální). Podobně je vhodné pro identifikaci využívat potenciál třídnické práce, vzdělávacích aktivit mimo běžné učebny (školní výlet, výuka venku apod.) a obecně v prostředí, které umožňuje zviditelnit schopnosti a dovednosti nad rámec konkrétní vzdělávací oblasti.
- Pro podporu nadaných a mimořádně nadaných žáků, jejich pedagogů a rodičů využít kapacit školních poradenských pracovišť.
- Zahrnout do vlastního hodnocení školy a sledování kvality poskytovaného vzdělávání také oblast podpory nadaných žáků.
- Při identifikaci a podpoře nadaných a mimořádně nadaných žáků systematicky spolupracovat s externími partnery – školská poradenská zařízení, krajské sítě podpory nadání, krajské koordinátory nadání apod.

Popis změny stavu

Vytvoření systému péče o mimořádně nadané a talentované děti a žáky s podporou integračního vzdělávacího modelu ve školách. Podpora dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti identifikace a práce s nadanými a mimořádně nadanými dětmi a žáky.

Důvod pro dosažení změny

Pokud nebude o mimořádně nadané žáky pečováno, budou nadané a talentované děti i žáci odcházet do jiných škol, kde pro ně budou speciální programy připraveny a školy SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc budou přicházet o výborné žáky. V případě, že zůstanou v mateřské či základní škole bez speciálního a cíleného programu, mohou splýnout s průměrem a jejich nadání a talent nebudou rozvíjeny, nebo mohou svou energii věnovat aktivitám mimo rámec vzdělávání.

1.2.5: Podporovat prevenci rizikového chování u dětí a žáků

Současný stav

Školy mají dle zásad rámcového vzdělávacího programu zpracovány minimální preventivní programy. Problematice se věnuje podrobně i Výroční zpráva ČŠI za rok 2018/2019, kdy upozorňuje na zvyšující se trend rizikového chování dětí v mateřské i základní škole. ČŠI uvádí, že tento zvyšující se trend je však více důsledkem než příčinou. Ředitelé často upozorňují na výchovné chyby, kterých se dopouštějí současní rodiče, ale i na krizové situace v rodině dětí a žáků (rozvod rodičů, rozpad rodiny, neúplné rodiny atd.). Příčinu nevhodného chování dětí vnímali i v negativním vlivu médií, prostřednictvím kterých se dítě agresivnímu chování vystavuje a spontánně jej přejímá jako normu. Zdůrazňují, že je však nutno v úvahu brát i nárůst počtu dětí s vývojovými poruchami chování a poruchami autistického spektra a znalosti a zkušenosti pedagogů při řešení výchovných problémů a poruch chování, které mají negativní vliv na celkovou atmosféru třídy.

Rizikovým chováním se zabývá i tematická zpráva České školní inspekce „Hodnocení rizikového chování žáků základních a středních škol se zaměřením na oblast kyberšikany“ (ČŠI, 2023). Ze zprávy vyplývá, že v posledních třech letech byla alespoň jednou mezi žáky řešena šikana v 57 % základních a 63 % středních škol. V případně základních škol se ve srovnání se zjišťováním z roku 2015/2016 jedná o nárůst o 10 p. b., u středních škol o necelé 3 p. b. Za vyšším podílem škol nemusí stát jen nárůst počtu případů šikany, ale i větší schopnost škol agresivní chování identifikovat, řešit a tím pádem i vykazovat. K nejčastějším formám šikany mezi žáky se řadí verbální šikana a kyberšikana (častěji na SŠ než na ZŠ). Již v menší míře bylo na školách v rámci šikany řešeno ničení nebo krádež cizího majetku, fyzické napadení nebo pasivní agrese. Kromě šikany mezi žáky byla na školách řešena i šikana žáka vůči učiteli, na ZŠ i SŠ se jedná o 7 % škol. Žáci nejčastěji napadají učitele verbálně, v kyberprostoru nebo volí pasivní prostředky, jako je ignorování. Ve srovnání s rokem 2015/2016, kdy byla evidována jen v jednotkách případů, došlo k nárůstu, za kterým může být větší pozornost, jež školy problematice věnují. Rizikové chování i šikana realizovaná na internetu je pro školy stále aktuálnější téma. Častěji se sice vyskytuje u starších žáků, přesto by jí měla být z důvodu prevence věnována pozornost již od začátku školní docházky.

S kyberšikanou se potýkalo v posledních třech letech na 21 % ZŠ a 24 % SŠ. Nejvíce zastoupenými obdobami kyberšikany jsou ponižování, pomlouvání a zesměšňování nejen pomocí slov, ale i videí i fotografií, dále je zastoupeno provokování a napadání uživatelů v online komunikaci. Kromě samotné šikany zaznamenali pedagogové i další rizikové chování žáků související s digitálními technologiemi. Jako problematické hodnotí především jejich nadměrné používání, přeposílání hoaxů, navazování nebezpečných vztahů a sdílení intimních materiálů. Důležitým předpokladem pro účinnou prevenci rizikového chování včetně šikany je její systematické uchopení. Jako pozitivní lze tedy označit zjištění, že téměř ve všech školách je součástí strategických dokumentů i prevence kyberšikany. Více než polovina středních i základních škol strategické dokumenty v posledních třech letech aktualizovala v reakci na potřeby žáků i aktuální situaci ve společnosti, jednalo se především o specifikaci konkrétních postupů při řešení šikany nebo rozvedení problematiky kyberšikany. Téměř ve všech školách je obsazena pozice školního metodika prevence. Mírně znepokojivý je nízký podíl školních metodiků prevence na ZŠ (49 %) i SŠ (66 %),

kteří absolvovali kvalifikační studium, neboť se ukazuje, že vzdělávání preventistů v dané problematice má potenciál zvyšovat schopnost aplikovat ověřené preventivní postupy na konkrétní situace ve školách, analyzovat příčiny rizikového chování a tvořivě reagovat, plánovat a vyhodnocovat situace v rámci primární, sekundární prevence i okamžitých intervencí. Tato skutečnost se projevuje i ve schopnosti pojmenovat ve větší šíři potřeby školy právě v oblasti očekávané metodické podpory od odborníků při prevenci rizikového chování ve školách.

Dle výročních zpráv škol v zájmovém území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc a jejich analýzy vyplývá, že školy musí řešit problémy se zameškanými neomluvenými hodinami či příliš velkým množstvím omluvených hodin, požíváním alkoholu a kouřením či drogovými závislostmi. Alarmující je, že v případě rizikového chování má jejich četnost rostoucí tendenci. Školy by měly realizovat preventivní opatření, která by rizikové jevy eliminovala nebo alespoň snížila jejich četnost. Jednotlivé školy pracují jak s prevencí drogových závislostí, alkoholismu a kouření, tak s prevencí šikany, s prevencí projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu, s prevencí rizikového sexuálního chování, s prevencí kriminality a delikvence, s prevencí záškoláctví, s prevencí vzniku poruch příjmu potravy a v neposlední v řadě i s prevencí virtuálních drog – patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách. Je zřejmé, že v městských školách (Šternberk, Moravský Beroun, Hlubočky, Velká Bystřice a Velký Újezd) jsou vlivem větší koncentrace žáků ony problémy s jejich sociálně patologickým chováním větší.

Popis změny stavu

Vytváření zdravého sociálního klimatu v prostředí školy jako efektivní prevence rizikových jevů. Realizace anonymního šetření zájmu dětí a mládeže v území o volnočasové aktivity a rozšíření nabídky o preferované možnosti.

Důvod pro dosažení změny

I přesto, že školy mají kvalitně zpracované programy prevence, nedaří se školám v některých případech významněji redukovat problémy žáků se záškoláctvím, užíváním alkoholu, cigaret nebo drog. Velkým problémem je rozšiřující se internet a další technologické prostředky, díky kterým mladí lidé stále více „utíkají“ do virtuálního světa, a to i ve vyučovacích hodinách. Zmíněné problémy se vyskytují jak během školních, tak mimoškolních aktivit.

1.2.6: Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)

Současný stav

Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti a gramotnosti je ve srovnání s průměrným hodnocením aktuálního stavu v analýze agregovaných dat za Olomoucký kraj i republiku za území SO ORP Šternberk (2,98) i SO ORP Olomouc (2,89) vyšší než hodnota pro území Olomouckého kraje (2,88) i průměr ČR (2,90). Zároveň se jedná o prioritu, kde došlo k nejméně zlepšení stavu mezi etapou šetření 1, 2 a 3. Ukázalo se, že realizovaná opatření jsou efektivní, i proto byla opětovně zařazena mezi specifické cíle. V hodnocení opatření, která školy v oblasti čtenářské pregramotnosti a gramotnosti realizují, je prozatím nejméně podporovaná oblast využívání interaktivních metod a pomůcek (hodnocení v případě SO ORP Šternberk hodnocení pouze 1,85, v případě SO ORP Olomouc 2,47). V rámci SO ORP Šternberk je nízké hodnocení u opatření

souvisejících s nákupem aktuální literatury, opatření týkající se informovanosti a spolupráce s rodiči. V případě SO ORP Olomouc nedošlo prozatím k výraznějšímu zlepšení, pouze u hodnocení využívání interaktivních metod a pomůcek bylo dosaženo změny větší než 0,5 bodu při srovnání aktuálního šetření oproti původnímu.

V případě základních škol byla podpora rozvoje čtenářské gramotnosti, ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku, hodnocena jako průměrná za území SO ORP Olomouc (2,70) a pod průměrem za území ČR (2,76), i proto byla zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP.

Z analýz agregovaných dat vyplývá, že školy nejsou dostatečně finančně zabezpečeny a řeší akutnější problémy. Chybí také finanční prostředky na vybavení školní knihovny dostatečným množstvím současné literatury a na vybudování čtenářských a relaxačních koutků ve škole. V oblasti čtenářství by měla působit nejen škola, ale především rodina, proto by měl být důraz kladen právě na rodinu, tj. čtení pohádek, vyprávění v rodině, komunikace s rodinnými příslušníky, prožívání tradic, svátků, oslav atd.

V rámci hodnocení opatření, která školy v oblasti čtenářské gramotnosti realizují, je prozatím nejméně podporovaná oblast spolupráce s rodiči a v existenci čtenářsky podnětného prostředí. Slabší stránkou je i realizace mimo výukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti. Prozatím neuspokojivá je i práce s nadanými a talentovanými žáky. Na všechny slabé stránky reaguje stanovení priorit v rámci Strategického rámce MAP.

Popis změny stavu

Podpora na úrovni projektů i vzdělávacích akcí, které budou cíleny na podporu rozvoje čtenářských dovedností; další vzdělávání pedagogických pracovníků, seznámení se s moderními trendy výuky čtenářských dovedností. Klíčové je podporovat i aktivity, kdy je zapojena zejména rodina a veřejnost: četba s osobností, s rodinnými příslušníky, štafetová četba, spojení s jinými kulturními akcemi, propojení s výtvarnou stránkou (ilustrace) a hudbou.

Prozatím horší hodnocení oblasti čtenářské pregramotnosti a gramotnosti může být způsobeno nedostatkem finančních zdrojů pro další vzdělávání učitelů, nedostatkem kvalifikovaných učitelů, nedostatkem časové dotace pro rozvoj čtenářské gramotnosti, případně i nedostatkem pomůcek, i když i v rámci projektu MAP III byly významné prostředky do rozvoje čtenářské pregramotnosti a gramotnosti investovány. V případě čtenářské gramotnosti často záleží na přístupu učitelů/ředitele. Všeobecně upadá zájem o čtení a literaturu. Ke zlepšení stavu by mohlo přispět: zvýšení časové dotace pro rozvoj čtenářské gramotnosti (to je málo pravděpodobné), zajištění finančních prostředků na pořízení vhodných pomůcek, vzdělávání učitelů, půlení hodin aj., možnost využití financí v rámci projektů, např. Šablon na vybavení, realizace projektových dnů zaměřených na témata čtenářské gramotnosti a dále zlepšování podmínek pro inkluzivní vzdělávání, vytváření podmínek pro alternativní možnosti čtenářství, zvýšení efektivity vzdělávání žáků se SVP atd.

Důvod pro dosažení změny

Čtenářská gramotnost je schopnost porozumět textu, přemýšlet o něm, posuzovat ho, zabývat se jím a používat ho k dosažení vlastních cílů, k rozvoji vlastních vědomostí a potenciálu a aktivní účasti ve společnosti (mezinárodní šetření PISA 2018, Praha, 2019).

Čtenářská gramotnost je základním a stavebním pilířem pro celkový rozvoj všestranné osobnosti každého dítěte. Bez správného pochopení významu čteného slova a verbální zásoby není možné fungovat v jakémkoli rozsahu v ostatních předmětech. Nenaplnění cíle povede ke snížení úrovně čtenářských dovedností žáků základních škol a snížení čtenářské pregramotnosti v mateřských školách. Na nezbytnost podpory čtenářské gramotnosti a pregramotnosti upozorňuje ČŠI i prezentované výsledky mezinárodních srovnání (PISA). Jak uvádí zpráva o výsledcích mezinárodního šetření PISA za rok 2018, v hodnocení se podíl českých žáků v nejnižší gramotnostní úrovni v testech čtenářské gramotnosti dlouhodobě pohybuje okolo 20 % a tito žáci představují skupinu obyvatel, která může mít problémy s uplatněním ve společnosti.

Dle závěrů mezinárodních srovnání (PISA 2018) dělá českým žákům větší problém porozumění samotnému textu než zpracování souboru textů. Pozitivní je, že v případě čtenářské gramotnosti nedochází k tak velkému snižování hodnoty průměrných výsledků, jako tomu je v přírodovědné a matematické gramotnosti. Na straně druhé se v hodnocené oblasti čtenářské gramotnosti, ze všech domén nejvíce, projevuje genderová nerovnost výsledků, kdy jsou v ČR výrazně lepší dívky, a to i v rámci zemí OECD. Na nezbytnost další podpory upozorňuje i ČŠI ve výroční zprávě (Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2018/2019).

1.2.7: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)

Současný stav

Na základě analýzy agregovaných dat i výsledků mezinárodních srovnání (PISA) a závěrů ČŠI je matematická gramotnost a pregramotnost jednou z klíčových oblastí, které je třeba věnovat zvýšenou pozornost.

V případě matematické pregramotnosti a gramotnosti je ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu stanovená této oblasti priorita nižší, než by hodnocení aktuálního stavu odpovídalo. Matematická pregramotnost je hodnocena na druhém nejvyšším místě s hodnotou 2,63 hned po podpoře polytechnického vzdělávání (pro území Olomouckého kraje dosahuje hodnota úrovně 2,67, průměr v ČR je 2,71), což dokládá mírně podprůměrný stav. Nejlépe hodnocenou oblastí je podpora matematické pregramotnosti a gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů, kdy za SO ORP Šternberk je hodnocení 2,85 a za SO ORP Olomouc 3,04. V rámci srovnání hodnocení opatření s hodnocením za Olomoucký kraj i celé území ČR, je hodnocení za zájmové území mírně nadprůměrné.

Za největší překážky na základě vlastního šetření mezi řediteli MŠ v zájmovém území v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti MŠ spatřují zejména:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek, nedostatek interaktivních metod pro rozvoj pregramotnosti ad.);

- nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí;
- nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti;
- nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem;
- nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti;
- nezájem ze strany rodičů;
- nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti;
- nedostatek možností pro sdílení dobré praxe.

Z analýzy agregovaných dat MŠMT vyplývá, že v případě matematické gramotnosti na ZŠ je nejhůře hodnocenou oblastí podpora matematické gramotnosti v rámci realizace mimo výukových akcí pro žáky na podporu matematické gramotnosti, nedostatečná je realizace pravidelných kroužků a doučování a doposud málo rozvíjena je informovanost a spolupráce s rodiči. Za největší překážky (na základě vlastního šetření mezi řediteli ZŠ v zájmovém území) v oblasti rozvoje matematické gramotnosti ředitelé ZŠ zájmového území spatřují zejména:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji gramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.);
- nízké časové dotace pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku;
- nedostatečné stabilní finanční podpory pro rozvoj matematické gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).

Negativní hodnocení úrovně matematické gramotnosti a pregramotnosti přináší výsledky mezinárodních srovnání, kdy žáci dlouhodobě zaostávají za průměrem zemí OECD a tato pozice se meziročně nezlepšuje, naopak se žáci ZŠ v matematické gramotnosti propadají.

Popis změny stavu

V rámci podpory matematické pregramotnosti u dětí MŠ a matematické gramotnosti u žáků základních škol byla již realizována řada opatření a aktivit. I nadále by měla probíhat podpora na úrovni projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje matematické gramotnosti a pregramotnosti; další vzdělávání pedagogických pracovníků, seznámení se s moderními trendy výuky matematické gramotnosti; zajištění moderních pomůcek.

ČŠI na základě realizovaných šetření v oblasti matematické gramotnosti doporučuje: rozvíjet matematickou gramotnost v různých vzdělávacích oborech, vytvářet podmínky pro spolupráci učitelů vhodnými organizačními úpravami, umožnit společnou přípravu, realizaci i reflexi výuky, inovace ve výuce doprovázet intenzivní podporou, nesoustředit se pouze na klasické DVPP formou externích seminářů, uvážlivým využitím ICT vytvářet podmínky pro diferencovanou výuku a podporovat učitele, kteří vyučují neaprobovaně, uzpůsobením nabídky DVPP, vhodným příkladem je výběr vhodných webinářů – sdílení dobré praxe.

Důvod pro dosažení změny

Nenaplnění cíle povede ke snížení úrovně na matematické pregramotnosti u dětí MŠ a matematické gramotnosti u žáků základních škol. Nezískání zájmu u dětí v předškolním věku může zásadně ovlivnit úroveň matematické gramotnosti žáků základních škol a snížení matematické gramotnosti žáků základních škol snižuje možnost uplatnění pro další vzdělávání i na trhu práce, navíc může být významné i pro sociálně znevýhodněné žáky. V rámci tematického šetření, které realizovala ČŠI (Rozvoj matematické gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2019/2020) vyplynulo, že matematická gramotnost početné skupiny žáků je negativně vztahována k tomu, že matematika pro ně představuje málo oblíbený předmět, v němž tito žáci nevěří ve své znalosti a dovednosti. Postoje žáků k matematice se přitom zhoršují během jejich průchodu vzdělávací soustavou. Žáci středních škol hodnotí svůj vztah k matematice hůře než žáci základních škol a klesá rovněž jejich vnímání důležitosti matematiky pro budoucí vzdělání a pracovní uplatnění. I proto je nezbytné rozvoji matematické pregramotnosti v MŠ a matematické gramotnosti na ZŠ věnovat zvýšenou pozornost.

1.2.8: Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání dětí a žáků

Současný stav

Podpora polytechnického vzdělávání je shodně s hodnocením aktuálního stavu jednou z nejvyšších priorit pro území SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc. Průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu podpory polytechnického vzdělávání v MŠ za území SO ORP Šternberk (2,58) a SO ORP Olomouc (2,51) je mírně vyšší než oba průměry (pro území Olomouckého kraje: 2,50, průměr ČR: 2,50). Jedná se však o nejnižší hodnocení mezi hodnocenými prioritami v rámci hodnocení aktuálního stavu. V rámci hodnocení aktuálního stavu byla nejlépe hodnocena skutečnost, že je polytechnické vzdělávání na škole realizováno v souladu s rámcovým vzdělávacím programem (RVP) polytechnického vzdělávání a druhou nejlépe hodnocenou oblastí byla podpora samostatné práce dětí. Na straně druhé nejnižší hodnocení v rámci MŠ je u dvou ukazatelů, a to existence zodpovědné osoby za rozvoj polytechnického vzdělávání a možnosti spolupráce. V rámci úvodního šetření pro Šablony I nedosahovala tato opatření hodnocení ani 2,00, v aktuálním šetření došlo k mírnému zlepšení, kdy se hodnocení dostalo na úroveň 2,07, což je ale stále hodnocení na úrovni rozvíjející se oblasti (tzn. promyšlené části, počáteční realizace).

Podobně jako v případě MŠ je i u ZŠ podpora polytechnického vzdělávání shodně s hodnocením aktuálního stavu jednou z nejvyšších priorit pro území projektu MAP III. V hodnocení aktuálního stavu úroveň polytechnického vzdělávání má hodnocení nejnižší hodnotu (pouze 2,35 v SO ORP Olomouc a 2,44 v SO ORP Šternberk), na straně druhé byla v úvodním šetření v roce 2016 mezi prioritami podpora polytechnického vzdělávání zařazena až na poslední místo. V rámci hodnocení aktuálního stavu byla jako podprůměrná (s hodnocením nižším než 2,00) hodnocena skutečnost, zda probíhá na škole výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL, zda škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření, zda ve škole existují kroužky, pravidelné dílny či jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu rozvoje polytechnického vzdělávání či zda škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání, např. učebny pro výuku chemie,

fyziky, přírodopisu atd. (průměrné hodnocení 1,92 v SO ORP Šternberk). U všech těchto hodnocených kritérií se jedná v rámci hodnocení a výstupů z agregovaných dat MŠMT o podprůměrné hodnoty i ve srovnání s průměrem za Olomoucký kraj i celou ČR. Aktuálně však vzhledem k výrazným investicím města Šternberka v uplynulých letech do oblasti školství, tj. vybudování odborných učeben a dílen, je problém u části škol vyřešen.

Popis změny stavu

Podpora na úrovni projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje polytechnického vzdělávání. Vytvoření vzdělávacích materiálů pro vzdělávání polytechnického charakteru ve spolupráci základních škol, Univerzity Palackého v Olomouci a podnikatelských subjektů na území SO ORP Šternberk. Měly by být podporovány projekty, které zejména finančně pomohou tvůrčí aktivitě dětí a žáků, nejlépe v kombinaci s využitím spolupráce rodiny a praxe (např. s regionálními zaměstnavateli).

Důvod pro dosažení změny

Nenaplnění cíle povede k nedostatečné kompetenci v oblasti polytechnického vzdělávání a horší uplatnitelnosti na trhu práce. Prohloubí se nezáměr o technické předměty (chemie, matematika, fyzika) a zároveň dělnické profese.

1.2.9: Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a žáků v základních školách

Současný stav

V rámci agregovaných dat bylo realizováno hodnocení digitálních kompetencí pedagogických pracovníků, které bylo aktuálně na území SO ORP Olomouc hodnoceno celkově hodnotou 2,59 a na území SO ORP Šternberk hodnotou 2,60, což je srovnatelné s průměrnými hodnotami za Olomoucký kraj i celou ČR (průměr Olomoucký kraj: 2,57, průměr ČR: 2,61).

Samotní ředitelé MŠ i ZŠ uvádí jako hlavní překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků na základních školách SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk nevhodné či zastaralé ICT vybavení, nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání hardware, nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání hardwaru a softwaru a internetu a neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.).

V souvislosti s aktuálním distančním vzděláváním se zviditelnily rozdíly v pojetí výuky jak mezi jednotlivými pedagogy, tak mezi školami. Řada učitelů se potýkala s nedostatečnými znalostmi využívání techniky, školy neměly rozběhnuté komunikační systémy. Rovněž žáci mají v některých případech problém se zapojením do on-line výuky a s kvalitním využitím techniky. V rámci MŠ mohl být problém s tím, že pedagogové nebyli dosud zvyklí komunikovat on-line či zadávat takto úkoly předškolákům. Velkým problémem však je nedostatečné vybavení ICT technikou, která by byla přístupná pro každého pedagoga. Bylo by vhodné nastavit také pro MŠ nějaká pravidla či doporučení. V MŠ je také nedostatečné vybavení pro distanční vzdělávání i přípravu materiálů. Obě strany se ale postupně zdokonalují a školy využívají stále více způsobů komunikace se žáky, tzv. chatů, sdílených tabulí, konferencí apod.

Popis změny stavu

Podpora na úrovni projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje digitálních kompetencí pedagogů i žáků. Vytvoření vzdělávacích materiálů pro digitální vzdělávání ve spolupráci základních škol a Univerzity Palackého Olomouc. Měly by být podporovány projekty, které zejména finančně pomohou tvůrčí aktivitě dětí a žáků.

Důvod pro dosažení změny

Digitální kompetence jsou jednou z priorit i v rámci strategických dokumentů na národní úrovni. Problematice rozvoje digitálních kompetencí je věnován dokument Strategie digitální gramotnosti ČR 2015-2020. Cíle této strategie nepřímou navazují na cíle dalšího dokumentu na národní úrovni, tedy Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. Stanovené základní směry Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 jsou: nediskriminační přístup k digitálním vzdělávacím zdrojům, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a inforatického myšlení žáků, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a inforatického myšlení učitelů, budování a obnova digitální vzdělávací infrastruktury, inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků, systém podporující rozvoj škol v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života školy a porozumění veřejnosti cílům a procesům integrace digitálních technologií do vzdělávání.

Nenaplnění cíle povede k zaostávání nejen v oblasti digitálních kompetencí, ale celkově může vést i ke studijním neúspěchům v jiných předmětech, ve kterých je realizována výuka s využitím moderních technologií. Zásadní je však omezení uplatnitelnosti v dalším vzdělávání a následně i na trhu práce. Zároveň může dojít k prohloubení nezájmu o technické předměty (chemie, matematika, fyzika).

1.2.10: Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách

Současný stav

V rámci hodnocení agregovaných dat MŠMT za území MAP III se jedná o vůbec nejlépe hodnocenou oblast, v případě SO ORP Šternberk její hodnocení z pozice ředitelů je jako u jediné hodnocené oblasti vyšší než 3,00, což je hodnocení realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení). V případě SO ORP Šternberk je hodnocení 3,10 a v případě SO ORP Olomouc 2,93, což jsou hodnocení v případě SO ORP Šternberk nad úrovní průměru za Olomoucký kraj (2,93) i za celou ČR (2,98), v případě SO ORP Olomouc je hodnocení shodné s průměrem za Olomoucký kraj.

V rámci SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc bylo nejnižší ohodnocení u schopnosti školy připravit žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti (12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence např. formou žákovské samosprávy apod.) a vedení žáků ke konstruktivním debatám.

Základní školy nevidí zásadnější překážky rozvoje, nejčastěji jako překážky v oblasti podpory kompetencí k sociálním občanským dovednostem uváděly: nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku, malý zájem žáků o témata, cvičení, projekty rozvíjející kompetence k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím, chybějící

nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně kompetencí pro žáky daného věku nebo ročníku, nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovými kompetencím a nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovými kompetencím.

Popis změny stavu

Podpora na úrovni projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje sociálních a občanských dovedností a rozvoje sociálních postojů a občanských kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.

Důvod pro dosažení změny

Nenaplnění cíle povede k nedostatečné kompetenci v oblasti sociálních a občanských dovedností u dětí v mateřských školách, což může negativně ovlivnit jejich začlenění do třídního kolektivu na základní škole i začlenění do společnosti. Každá neúčast dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí na předškolní výchově je zásadním problémem, který může hned v počáteční fázi vzdělávacího procesu vést k diferenciaci dětí a žáků.

1.2.11: Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity

Současný stav

Z vlastních realizovaných šetření na území SO ORP Šternberk (geografická vstupní analýza území SO ORP Šternberk realizovaná v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“, CZ.1.07/1.1.00/46.0009; je součástí Strategie rozvoje základního vzdělávání v SO ORP Šternberk) a nově ve východní části SO ORP Olomouc bylo zjištěno, že v největších obcích SO ORP Šternberk je v současné době kapacita sportovišť (hřišť) v rámci jednotlivých mateřských a základních škol pro mimoškolní aktivity dětí na dobré úrovni, ale poměrně velké rezervy jsou ve sportovištích tzv. vnějších. Podobná je i situace v obcích ve východní části SO ORP Olomouc, kde došlo v posledních letech k modernizaci zázemí pro volnočasové aktivity. Ve Velké Bystřici a v Hlubočkách jsou v zimě venkovní kluziště využívána i pro hokej, případně krasobruslení, k dispozici jsou v území i atletická sportoviště, sportovní haly pro házenou, florbal, vnější tenisové kurty, fotbalové areály, atd.

Významný posun nastal ve Šternberku dokončením atletického stadionu, kdy je dokončena 1. etapa realizace (stavba byla zahájena v roce 2020) a od září 2021 je v provozu s provizorním zázemím, které bude předmětem další etapy realizace. Další významnou investicí je výstavba krytého bazénu ve městě Šternberku, který rozšiřuje možnosti sportovního vyžití žáků a všech občanů. Problémem je stále malý rozměr sportovní haly ve Šternberku, který částečně brání rozvoji např. florbalového sportu, který může být velmi významnou volnočasovou sportovní aktivitou, kurty na badminton, squash a modernizován není zimní stadion. Dalším limitujícím faktorem je nedostatek financí pro pedagogy či jiné pracovníky, kteří volnočasové aktivity realizují. Prostor je také pro moderní a v souladu se současnými trendy inovativní medializaci různorodých forem mimoškolních aktivit a jejich rozvoj ve spolupráci s rodiči, neboť dnešní školní mládež má mnohdy jinou představu o trávení volného času. Klíčová je spolupráce školy a rodiny.

Popis změny stavu

Specifický cíl je zaměřen na následující: rozvíjení vzájemné spolupráce škol a diverzifikace nabídky volnočasových aktivit tak, aby žáci v regionu měli několik alternativ. Podporovat vzdělávání v základních uměleckých školách (ZUŠ) i neformální vzdělávání prostřednictvím tradičních organizací dětí a mládeže (např. Skaut, Junák), středisek volného času, domů dětí a mládeže (DDM) apod., případně organizací, které spolupracují se školami na podpoře neformálního vzdělávání, poskytují metodické vedení, materiály, pořádají kurzy pro učitelské sbory i kolektivy tříd. Prohloubit vzájemnou spolupráci s poskytovateli sociálních služeb a orgánem sociálně právní ochrany dětí. Moderní formou medializovat různorodé formy mimoškolních aktivit a úzce aktivitu koordinovat ve spolupráci školy, dětí, žáků a rodičů.

Rozvoj volnočasových aktivit bude možný tehdy, budou-li vyčleněny (přerozděleny, přidány) peníze na financování pedagogů a trenérů (vedoucích) těchto aktivit. Cílem je finančně motivovat vedení mimoškolních aktivit. V případě sportovních aktivit bude následně možné a žádoucí rozdělit sportovní zaměření jednotlivých škol v regionu a volnočasové aktivity by mohly plynule přejít v přípravné kurzy a spolupráci s místními sportovními kluby.

Důvod pro dosažení změny

I když kvalita sportovišť není rozhodně hlavním důvodem ke snižování počtu aktivit a aktivních dětí, je důležité, aby v území byla k dispozici sportoviště na odpovídající úrovni, a to i při vědomí, že hlavním důvodem k realizaci mimoškolních aktivit je motivace, existence nabídky, kvalitní trenéři nebo pedagogové a potom také kvalita sportovišť. Pokud však děti a žáci nebudou mít k dispozici sportoviště na odpovídající úrovni a ze zájmových kroužků nebudou schopni si vybrat ten, který by naplňoval jejich potřeby a představy, přijdou o možnost smysluplně trávit volný čas. Zejména v sídlištních prostorech je nedostatek míst pro volnočasové aktivity starších žáků. V důsledku toho reálně hrozí nárůst případů vandalismu, rizikových jevů a kriminality.

1.2.12: Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele a přispět tak k posílení jazykových kompetencí

Současný stav

Jazyková gramotnost je schopnost a dovednost komunikovat a jednat v mateřském i dalším jazyce (popř. v dalších jazycích). Je výchozím předpokladem pro rozvoj všech ostatních gramotností (definice ČŠI). Takto je jazyková gramotnost nadřazeným pojmem pro čtenářskou gramotnost s důrazem na širší okruh jazyků než jen na jazyk mateřský. Vzhledem k tomu, že je jazykovou gramotnost možné rozvíjet průřezově napříč všemi vzdělávacími obory, kdy je například přírodovědná výuka vedena v anglickém jazyce, je zásadním předpokladem pro další úspěšné vzdělávání.

Hodnotíme-li jazykové vzdělávání, tak je ve většině hodnocených kritérií v území MAP III Šternbersko a Bystřička podprůměrné v komparaci s výsledky za Olomoucký kraj i celé území ČR. V případě SO ORP Šternberk je podprůměrných 8 z celkem 17 hodnocených kritérií, v případě SO ORP Olomouc je to dokonce 14 z celkem 17 hodnocených kritérií.

Nejlépe hodnocenými oblastmi pohledem ředitelů základní škol, kdy je hodnocení vyšší než 3,00 a lze tak hodnotit jako realizovaná oblast, tzn. funkční části systému realizována na základní úrovni, je prostor na zlepšení, jsou uváděna pouze na území SO ORP Šternberk:

- podpora rozvoje jazykové gramotnosti v rámci ŠVP (hodnocení 3,17 v SO ORP Šternberk) - škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)
- rozvoj znalostí pedagogů (hodnocení 3,08 v SO ORP Šternberk) - učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
- využívání ICT ve výuce jazyků (hodnocení 3,08 v SO ORP Šternberk) - ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti.

Na druhé straně nejhorší hodnocení (nižší než 2,00) je v případě:

- spolupráce s rodilým mluvčím (hodnocení 1,33 v SO ORP Šternberk a 1,60 v SO ORP Olomouc), škola spolupracuje s rodilým mluvčím
- tvorba příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (hodnocení 1,83 v SO ORP Šternberk a 1,92 v SO ORP Olomouc) - škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.)
- školní knihovna s cizojazyčnou literaturou (hodnocení 1,75 v SO ORP Šternberk a 1,78 v SO ORP Olomouc), tj. ve škole se využívá knihovna (školní/místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupná podle potřeb žáků.

Ředitelé základních škol SO ORP Olomouc i SO ORP Šternberk vidí největší překážky v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání na základních školách v: kvalitě a ochotě učitelů a nedostatku stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti, zejména k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod. Dále pak v nízké časové dotaci pro rozvoj jazykové gramotnosti mimo výuku a nedostatečných materiálně technických podmínkách pro rozvoj v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).

Řada zjištění ČŠI (Rozvoj jazykové gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2019/2020) upozorňuje na prozatím nedostatečné využití studijních materiálů v anglickém jazyce ve výuce jiných vzdělávacích oborů, přitom se jedná o příležitost pro rozšiřování vazby výuky cizího jazyka a dalších vzdělávacích oborů.

Popis změny stavu

V rámci DVPP rozšiřovat znalosti a dovednosti pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách a posilovat jejich jazykové kompetence. Zkvalitnění didaktických materiálů, které mohou přispět ke zkvalitnění výuky, využívat možností mezinárodních výměnných pobytů, služeb rodilých mluvčích apod.

ČŠI ukazuje příležitosti v rámci svým tematických výzkumů (Rozvoj jazykové gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2019/2020) ve třech oblastech: uplatňování individualizovaného a diferencovaného přístupu k žákům, a to včetně žáků se SVP a žáků jazykově

nadaných, propojení výuky cizího jazyka s dalšími vzdělávacími obory (CLIL), a to včetně možné vazby k využití ICT technologií a hodnocení a zpětná vazba.

Pro školy ČŠI v oblasti jazykového vzdělávání doporučuje: rozvíjet jazykovou gramotnost žáků, včetně produktivních dovedností, prostřednictvím jejich častého vystavení cizojazyčnému prostředí – zapojení rodilého mluvčího do výuky, jazykové pobyty v zahraničí, rozvoj jazykové gramotnosti žáků napříč vzdělávacími obory (CLIL), posilovat účelné střídání různorodých metod i forem výuky v oblasti jazykové gramotnosti, a to s důrazem na využití aktivizujících metod výuky a s uplatněním znalostí a dovedností žáků z praktického života, zvyšovat kvalitu diferencované a individualizované výuky pro zvyšování jazykové gramotnosti žáků, včetně širšího uplatnění vzdělávacích strategií zaměřených na jazykově nadané žáky (např. projektová výuka apod.) a na žáky se slabými vzdělávacími výsledky, přispívat k rozvoji jazykové gramotnosti žáků prostřednictvím využívání synergických vazeb mezi různými přístupy k hodnocení, a to jak na úrovni žáka, tak na úrovni školy, podporovat rozvíjení kompetencí učitelů v oblasti jazykové gramotnosti, a to včetně mezipředmětových souvislostí a účelného využití didaktické techniky a vyhledávat a aktivně využívat projektové možnosti pro financování rozvoje jazykové gramotnosti žáků, a to včetně využití spolupráce škol v území.

Důvod pro dosažení změny

Rozvoj jazykové gramotnosti žáků je spojen s rozvojem jak jejich receptivních (např. poslech a čtení s porozuměním), tak jejich produktivních (např. mluvený a psaný projev) dovedností. Nedílnou součástí jazykové gramotnosti je také interakce s partnery komunikace.

1.2.13: Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách

Současný stav

Z analýzy agregovaných dat MŠMT vyplývá, že slabou stránkou v případě řady hodnocených oblastí vzdělávání je nedostatek financí na motivaci pro kvalitní pedagogy. Současná situace na trhu práce pak neumožňuje výběr pedagogů z širší nabídky. V případě některých aprobačních je obtížné výuku zabezpečit (např. matematika, fyzika, chemie). Slabou stránkou je i absence bytů pro učitele v periferních částech SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc.

Popis změny stavu

Dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků umožní ocenit kvalitní pedagogy a jejich zvýšená motivace přispěje ke zkvalitnění systému vzdělávání. Počínaje rokem 2020 dochází ke změně systému financování regionální školství, což je příležitost pro motivaci pedagogů. Ve spolupráci se zřizovateli podpořit nástroje na zvýšení motivace pedagogů. Pro rozvoj jazykových kompetencí a dovedností je velmi přínosné zapojení rodilých mluvčích.

Důvod pro dosažení změny

Dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků umožní ocenit kvalitní pedagogy a jejich zvýšená motivace přispěje ke zkvalitnění systému vzdělávání.

1.2.14: Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)

Současný stav

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace. Základy finanční gramotnosti a pregramotnosti by si měl osvojit každý, i proto by měla být součástí všech ŠVP. Z analýz ŠVP zájmového území vyplývá, že v různé podobě je zařazena u většiny škol, chybí však koncepční systém vzdělávání pedagogů a dostatečné materiální zázemí a vybavení pro realizaci moderních metod výuky.

Popis změny stavu

Dalším vzděláváním pedagogických pracovníků a dalším rozvojem spolupráce s neziskovými organizacemi, čtenějším využíváním moderních metod výuky a moderních technologií. Inspirativní a dobré zkušenosti jsou z realizace webinářů (aktivita MAS) se základním seznámením s finanční gramotností přizpůsobenou věku – speciálně pro děti v MŠ a žáky ZŠ rozdělených podle věku.

Důvod pro dosažení změny

Finanční gramotnost je základní dovedností, kterou by si žáci měli osvojit. Absence základů finanční gramotnosti může v budoucnu vést ke zvýšenému počtu osob v exekuci.

1.2.15: Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)

Současný stav

Environmentální výchova (environmental education) a environmentální gramotnost (environmental literacy) patří mezi základní průřezová témata v rámci RVP.

Environmentální gramotnost je vymezena jako proces poznávání a osvojování si takových způsobů myšlení, které vedou k porozumění souvislostí a vztahů uvnitř i vně lidských společenství a přírodních systémů. Vzdělání, které o ni usiluje, je pěstováním holistických přístupů. V pohledu, který pomáhá utvářet, jde nikoli o prosazení toho, co je lepší, silnější nebo konkurenceschopnější, ale o vytvoření prostoru spoluúčasti, podílu na společné věci, kterou je náprava současného stavu.

Na školách probíhá výuka environmentální výchovy v rámci přírodovědných předmětů a slabou stránkou je, že mnohdy nemá dostatečné moderní materiální zázemí. Prozatím nedostatečně je využívána badatelsky orientovaná výuka či terénní výuka. Příležitostí, kterou však využívá pouze malá část škol v zájmovém území, jsou vzdělávací programy v rámci environmentálních středisek, v centru Sluňákov, které však již nemá pro velký zájem často volné kapacity, či v Pevnosti poznání, spolek „Děti na větví“, aktivity pořádané „Lesy ČR“.

Popis změny stavu

Dalším vzděláváním pedagogických pracovníků a dalším rozvojem spolupráce s neziskovými organizacemi a středisky environmentální výchovy. Četnější využívání venkovního prostředí pro výuku a začlenění moderních metod výuky a moderních technologií.

Důvod pro dosažení změny

Současné RVP mají v rámci průřezových témat environmentální výchovu. Aktuálně řešená témata jako je sucho, klimatická změna, rizikové přírodní procesy přináší pro žáky mnoho zajímavých témat, která mohou podpořit jejich zájem o environmentální problematiku.

1.2.16: Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat v pomáhající profesi

Současný stav

Problematika syndromu vyhoření a ztráty motivace je relativně novým tématem. Syndromem vyhoření jsou označovány situace, do kterých se dostávají profesionálové v oblasti služeb, kteří se jeví vyčerpání anebo nejsou schopni dále vykonávat efektivně pracovní úkoly, někdy dokonce nejsou schopni se vůbec starat o svoje klienty. Jiná definice syndrom vyhoření určuje jako stav, ve kterém člověk úplně ztrácí jakýkoliv zájem o své klienty a chová se k nim jako k věcem. Syndrom vyhoření se obecně spojuje s nezvládnutím chronického stresu. Zejména u pedagogických pracovníků bylo realizováno mnoho výzkumů. Při syndromu vyhoření dochází k extrémnímu vyčerpání, klesá výkonnost a přicházejí různé psychosomatické obtíže. S lidmi postiženými syndromem vyhoření se můžeme setkávat stále častěji, a problémem je, že se jejich stav potíží jen málokdy odborně řeší. Za hlavní příčinu lze považovat dlouhodobou zátěž, např. emocionální či psychickou. Neznamená to však, že naprosté vyčerpání člověka nemůže způsobit i náhlá změna v životě. Mezi ohrožené skupiny profesí patří po zdravotnických profesích na druhé místo učitelé. Ohrožení vyhořením je společné pro učitele a učitelky všech stupňů. Více mu mohou podléhat učitelky speciální pedagogiky, a ty, které pracují s žáky s mentálním postižením a psychiatricky postiženými dětmi.

Hodnocení výchozího stavu vychází i ze závěrů studie TALIS za rok 2018 (Mezinárodní šetření o vyučování a učení TALIS - Teaching and Learning International Survey), která je projektem OECD, ve kterém je mimo jiné uvedeno, že v České republice, stejně jako v celé řadě dalších evropských zemích, smýšlejí učitelé o svém povolání méně pozitivně, než jak je vnímá společnost. Pouhých 16 % českých učitelů se domnívá, že si společnost váží profese učitele, přičemž tento podíl je vyšší mezi začínajícími učiteli (21 %). Nejvyšší prestiží se učitelé dle svého názoru těší ve Vietnamu, Singapuru, Spojených arabských emirátech a ve Finsku.

Popis změny stavu

Podpora pedagogů, kteří se nachází v počátečních fázích vyhoření. Realizace kurzů a vzdělávacích akcí, které přispějí k prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace. Zařazení pravidelné supervize pro pedagogický kolektiv každé školy, kdy příkladem dobré praxe může být MŠ Hlušovice, kde mají výbornou zkušenost s roční supervizí, v dalších MŠ např. „teambuilding“, koučink řízení školy apod. Jedním z kroků k boji proti přetížení pedagogů a tím k podpoře prevence

syndromu vyhoření, je změna financování škol, která už tolik „netlačí“ ředitele ke snižování počtu tříd a jejich naplňování na maximum.

Důvod pro dosažení změny

Syndrom vyhoření a ztráta motivace představuje velmi vážný problém, který může vést až k závažným zdravotním následkům. Eliminace rizika přispěje ke zkvalitnění vzdělávacího procesu. Motivovaný a zapálený učitel je nejlepším příkladem a motivací ke vzdělávání dětí a žáků.

1.2.17: Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu

Současný stav

ČŠI doporučuje v dalším vzdělávání pedagogů se v případě MŠ zaměřit na pedagogickou diagnostiku a její další využívání a na vzdělávání dětí mladších tří let, věnovat pozornost rozvoji komunikačních dovedností pedagogů. ČŠI další vzdělávání pedagogických pracovníků považuje za důležitý aspekt zlepšování personálních podmínek vzdělávání, přičemž význam DVPP ještě dále narůstá v případě učitelů bez příslušné kvalifikace a aprobace. O tom, že příležitosti DVPP nejsou plně využity, dokládají zjištění ČŠI, kdy například v případě výuky cizích jazyků, bylo více než 40 % hodin výuky anglického jazyka, které byly navštíveny v rámci tematické inspekční činnosti ČŠI na 1. stupni základních škol, vedeno učitelem, který se DVPP zaměřeného na cizí jazyky za poslední dva roky neúčastnil. Nepříznivý je rovněž poznatek, že v případě navštívených hodin na 1. stupni základní školy, které byly vedeny učitelem bez odborné kvalifikace, byl podíl hodin, v nichž se tento učitel navíc neúčastnil v posledních dvou letech DVPP se zaměřením na cizí jazyk, ještě vyšší (více než 50 %).

Popis změny stavu

Doporučení ČŠI je, v dalším vzdělávání pedagogů v případě MŠ i ZŠ, zaměřit se na pedagogickou diagnostiku a její další využívání, dále na vzdělávání dětí mladších tří let, věnovat pozornost rozvoji komunikačních dovedností pedagogů, práci s dětmi se SVP. Je vhodné i nadále pokračovat v realizaci akcí typu webinářů, které v rámci projektu MAP III realizovala MAS.

Důvod pro dosažení změny

Další vzdělávání pedagogických pracovníků přispěje k celkovému zkvalitnění vzdělávacího procesu, přinese nové pohledy na výuku, rozšíří znalosti a dovednosti pedagogů a pedagogických pracovníků.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Povinná opatření:

Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

- Průřezová opatření
- Silná provázanost

- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

- Specifická opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb
 - o Zmapování organizací v ORP, které poskytující služby v souvislosti s inkluzivním vzděláváním, popř. mimoškolními aktivitami (asistenti, psychologové, doučovací služby, služby poskytující pomůcky či finanční zdroje na pomůcky apod.)

Doporučená opatření

Opatření 4: Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 5: Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách

- Průřezová opatření
- Slabá provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Volitelná opatření

Opatření 7: Investice do rozvoje kapacit základních škol

- Specifická opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:

- o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 8: Optimalizace využití kapacit všech škol

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Indikátory

- 1.2.A Počet škol investujících do své infrastruktury
- 1.2.B Počet modernizovaných zařízení pro volnočasové aktivity
- 1.2.C Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami začleněných do běžného vzdělávacího procesu
- 1.2.D Počet vytvořených speciálních a cílených programů pro nadané a talentované žáky
- 1.2.E Počet opatření zaměřených na prevenci rizikových jevů
- 1.2.F Počet opatření zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti a pregramotnosti
- 1.2.G Počet opatření zaměřených na rozvoj matematické gramotnosti a pregramotnosti
- 1.2.H Počet opatření zaměřených na rozvoj polytechnického vzdělávání
- 1.2.I Počet opatření cílených na podporu rozvoje sociálních a občanských dovedností

4.2.2 Priorita 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Cíl a popis cíle

2.1 Zvýšit uplatnitelnost absolventů

Obsahuje následující specifické cíle:

2.1.1: Realizovat veletřh dalšího vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku

Současný stav

Při výběru střední školy žáky nejvíce (31 % dotazovaných v rámci dotazníkového šetření realizovaného UP V Olomouci v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“) ovlivnila myšlenka, že chtějí vykonávat povolání, které je baví. Významným faktorem výběru je i možnost získat po škole dobrou práci, kterou zaškrtnulo 23 % respondentů nebo návštěva školy, která oslovila 16 % žáků. Při výběru střední školy žáci využívali různé zdroje informací.

Z hlediska zdrojů informací nejvíce využili radu členů rodiny, částečně také spolužáky a kamarády. Částečnou pomoc základní školy využilo 55 % dotazovaných. Velký význam při výběru měl internet spolu se školou, na kterou se žáci hlásili. Veletrh „Kam po základní škole“ velmi pomohl 7 % a částečně pomohl 27 % žáků.

Na území SO ORP Šternberk se nachází v současné době pouze dvě střední školy, a to Gymnázium Šternberk a Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk, obě se sídlem ve Šternberku a zřizovatelem obou škol je Olomoucký kraj. Ve východní části SO ORP Olomouc v zájmovém území MAP III se nachází jediná střední škola, a to SOŠ a SOU Velký Újezd.

Gymnázium Šternberk je příspěvková organizace s dlouholetou historií (gymnázium bylo založeno 8. 9. 1935). Současná rejstříková kapacita gymnázia je 702 studentů. Ve školním roce 2020/2021 navštěvovalo gymnázium 356 žáků a patří tak ke středně velkým školám v Olomouckém kraji. Ve dvou vzdělávacích oborech poskytuje střední všeobecné vzdělání končící maturitní zkouškou. Vedle osmiletého oboru škola nabízí studium čtyřleté, na základě pokynů zřizovatele se otvírá vždy jedna třída osmiletého oboru a jedna třída čtyřletého. Areál školy tvoří dvě budovy (původní A, která byla celkově zrekonstruována, a budova B, která prošla také rekonstrukcí), v areálu školy se nachází také hřiště, kde byla v roce 2018 dokončena celková rekonstrukce. Škola se nachází v centru Šternberka, v těsné blízkost autobusového nádraží. Celkový fyzický počet učitelů je 33 (z toho 2 na MD), přepočtený počet 29,1109. Počet žáků na učitele: z celkového přepočteného počtu učitelů 29,1109 a celkového počtu žáků 356 je 12,23 žáků na učitele.

Tab. 2.1.1: Struktura počtu žáků Gymnázia Šternberk podle ročníků (školní rok 2021/2022)

ročník studia	muži (absolutně)	muži (podíl, v %)	ženy (absolutně)	ženy (podíl, v %)	celkem
Osmileté studium					
I.	16	53,3	14	46,6	30
II.	12	38,7	19	61,3	31
III.	17	56,7	13	43,3	30
IV.	9	30,0	21	70,0	30
V.	12	44,4	15	55,6	27
VI.	12	41,4	17	58,6	29
VII.	11	39,3	17	60,7	28
VIII.	11	36,7	19	63,3	30
celkem	100	42,5	135	57,5	235
Čtyřleté studium					
1.	9	30,0	21	70,0	30
2.	10	34,5	19	65,5	29
3.	13	43,3	17	56,7	30
4.	10	31,2	22	68,8	32
celkem	42	34,7	79	65,3	121

Zdroj dat: Gymnázium Šternberk, Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2020/2021

Jak ukazuje tabulka č. 2.1.1, v současné době převažují na nižším i vyšším stupni gymnázia studentky, na vyšším stupni gymnázia jsou jich dokonce téměř 2/3 (65,3%).

Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk je podobně jako gymnázium příspěvkovou organizací Olomouckého kraje. Škola zahájila činnost 1. září 1962 a nejvyšší počet povolených žáků je 647, což je kapacita, která není dlouhodobě naplňována. Uváděné počty přijímaných pro školní rok 2022/2023 jsou 165 žáků, ale ani tato kapacita nebude naplněna, na některé obory se přihlásilo a bylo přijato jen 3-5 žáků (plánováno 15).

Na škole jsou vyučovány tříleté a čtyřleté studijní obory. Čtyřletý je pouze jeden, a to Ekologie a životní prostředí. Tříletými jsou Strojní mechanik, Mechanik opravář motorových vozidel, Zahradník, Rybář, Mechanizátor lesní výroby, Lesní mechanizátor, Opravář lesnických strojů a Podnikání. Další obory jsou dobíhající.

SOŠ a SOU Velký Újezd

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s.r.o. je podle rejstříku škol MŠMT právnickou osobou na dobu neurčitou, která poskytuje vzdělávání v oborech denního studia: podnikání (2leté), krejčí (3leté), zahradník (3leté) a servírka (3leté)

SOU Velký Újezd, s.r.o.

Soukromé odborné učiliště Velký Újezd, s.r.o. je právnickou osobou, zahájilo činnost v roce 1992 a nejvyšší povolený počet žáků ve škole je 126. Škola nabízí studijní obory: šití oděvů (3leté), zednické práce (3leté) a zahradnické práce (2 a 3leté).

Tab. 2.1.2: Srovnání vybavenosti středními školami města Šternberk a populačně srovnatelných měst v ČR (města od 12.000 do 14.000 obyvatel)

město	Počet obyvatel (stav k 1. 1. 2021)	Gymnázium	SŠ technického a ekonomického zaměření (maturitní)	SŠ uměleckého zaměření (maturitní)	SŠ pedagogická, cestovní ruch (maturitní)	SŠ zdravotní a sociální (maturitní)	VOŠ	celkem
Vysoké Mýto	12 267	1	2				1	5
Čelákovice	12 293	1	1		1		1	4
Mariánské Lázně	12 752	1	1		1			3
Jaroměř	12 324	1	1					2
Krupka	12 547	1	5					6
Český Krumlov	12 788	1		1		1		3
Roudnice nad Labem	12 770	1	3				1	5
Tachov	13 072	1	1					2
Šternberk	13 388	1	1					2

Zábřeh	13 479	1	2			1	1	5
Ústí nad Orlicí	14 209	1	2	1		1	1	6

Jak ukazuje tabulka č. 2.1.2 ve srovnání s městy stejné či menší velikostní kategorie je město Šternberk podprůměrné nabídkou středních škol maturitních oborů, i města menší velikosti než je Šternberk mají až 6 středních škol. Podobné hodnocení je i v případě srovnatelných SO ORP, kdy SO ORP Šternberk patří mezi výrazně podprůměrné vybaveností středními školami. Nedostatečná nabídka je sice ovlivněna relativní blízkostí a dobrou dopravní dostupností krajského města, to je ale podobné například u Vysokého Mýta nebo Roudnice nad Labem. U všech měst této kategorie je nabídka gymnázia, hodnotit proto lze spíše nabídku středních a vyšších odborných škol. Většinou kopíruje potřeby trhu práce, kdy v Mariánských lázních je hotelová škola, v Zábřehu automobilová nebo v Turnově uměleckoprůmyslová. Proto město Šternberk s dominancí zdravotnických a sociálních zařízení a průmyslové výroby by mělo mít odpovídající nabídku středních škol.

Popis změny stavu

Nadále pokračovat v projektu „Kam po základní škole“ s termínem konáním v lednu a začlenit do projektu co nejvíce středních škol a zaměstnavatelů v regionu. V rámci veletrhu dalšího vzdělávání realizovat setkání rodičů a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk. Realizace v omezeních daných nouzovým stavem vedla k inovativním způsobům prezentace zaměstnavatelů a osobností na ZŠ, které byly velmi kladně hodnoceny a účastníci je hodnotili jako zábavnější a přínosnější, a doporučují u této nové formy kariérního poradenství zůstat.

Pro potřeby kvantifikace zájmu žáků základních škol o jednotlivé typy středních škol ve městě Šternberk bylo zrealizováno dotazníkové šetření. Sběr dat proběhl v lednu a únoru 2023 formou dotazníkové šetření na celkem 6 základních školách v regionu mezi žáky 8. a 9. tříd. Jednalo se o základní školy ve SO ORP Šternberk (ZŠ Svatoplukova Šternberk, ZŠ nám. Svobody Šternberk, ZŠ dr. Hrubého Šternberk, ZŠ Moravský Beroun) a také ZŠ v blízkých a dobře dostupných do Šternberka obcích (ZŠ Aloise Štěpánka Dolany, ZŠ Bohuňovice). Celkem se dotazníkového šetření účastnil rozsáhlý soubor 650 respondentů. Sběr dat probíhal anonymně na jednotlivých ZŠ.

Důvod pro dosažení změny

Různorodá informovanost o možnostech vzdělání se projevila jako pozitivně ovlivňující výběr školy. Veletrh „Kam po základní škole“ v minulosti dosáhl dobrých výsledků.

2.1.2: Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území

Současný stav

Nejen v zájmovém území, ale i v jiných místech ČR chybí větší provázanost aktivit základních škol s činnostmi řady mimoškolních institucí. Školní aktivity se maximálně zaměřují na školní výlety nebo

organizaci zájmových kroužků, a tak nejen žákům, ale hlavně pedagogům chybí větší reflexe sociálně ekonomických jevů a procesů. Úlohu pedagogů při vzdělávání dětí na základních školách mnozí vidí jako klíčovou, přesto nejenže se řada z nich dále odborně nevzdělává (neexistují povinné odborné semináře jako u jiných profesí, např. lékařů či inženýrů různých technických oborů), ale také se neúčastní nebo jen s minimálním zájmem účastní odborných seminářů, jejichž poznatky by bylo vhodné přenést do pedagogického procesu.

Popis změny stavu

Aktivní zapojení učitelů a pedagogicko-psychologických pracovníků škol do aktivit, které by žákům přinesly hlavní a rozšiřující informace o fungování sociálně ekonomického prostředí v území (místě), např. formou pořádání nejrůznějších exkurzí do vybraných firem a institucí pro žáky základních škol. Dále je potřeba podporovat u žáků ve spolupráci s aktéry v regionu širší spektrum kompetencí, schopnost se rychle učit, mít dobrý všeobecný rozhled, pracovat s informacemi, komunikovat, spolupracovat, rozhodovat se. K tomu patří podpora kariérového poradenství s důrazem na individuální přístup k žákům.

Důvod pro dosažení změny

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení základních sociálně ekonomických informací do vzdělávacího procesu a seznamování žáků základních škol se sociálně ekonomickým prostředím jejich místa bydliště a okolí (správní obvod) prostřednictvím předávání informací od klíčových zaměstnavatelů (firem) nebo odborníků na problematiku uplatnění žáků v dalším životě.

2.1.3: Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu

Současný stav

V rámci území SO ORP Šternberk jsou jako součást realizace projektu MAP III nově organizovány na základě doporučení v MAP I exkurze do průmyslových podniků. Prozatím v omezeném rozsahu je realizováno s jinými než průmyslovými zaměstnavateli a minimálně pak v části SO ORP Olomouc.

Popis změny stavu

Pokračovat a nadále rozšiřovat nabídku aktivit spolupráce se zaměstnavatelskými subjekty v území a motivovat pedagogy i děti a žáky k realizaci exkurzí.

Důvod pro dosažení změny

Opatření je významné pro vytvoření bližšího vztahu k místnímu regionu a zejména pak rozšiřuje povědomí dětí a žáků o možné uplatnitelnosti na trhu práce. Exkurze a jejich znovuobnovení je významným přínosem projektu MAP III, i když jejich četnost byla narušena zhoršenou epidemiologickou situací, od účastníků je doporučení pokračovat a zejména rozšiřovat nabídku.

2.1.4: Podporovat kariérové poradenství na ZŠ

Současný stav

V rámci analýzy agregovaných dat MŠMT byla nově hodnocena i oblast kariérového poradenství, které je velmi důležité pro dobrou uplatnitelnost absolventů. V rámci hodnocení dle zvolených kritérií je pro území SO ORP Šternberk i území SO ORP Olomouc negativním zjištěním, kdy v případě SO ORP Šternberk je 10 z 10 kritérií hodnoceno hůře, než je průměr za území Olomouckého kraje a v případě SO ORP Olomouc je to 8 z 10 hodnocených kritérií.

Popis změny stavu

Podporovat rozvoj kariérového poradenství na ZŠ formou DVPP a materiální podporou.

Důvod pro dosažení změny

Kariérové poradenství je velmi důležité pro dobrou uplatnitelnost absolventů.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Doporučená opatření

Opatření 4: Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Volitelná opatření

Opatření 8: Optimalizace využití kapacit základních škol

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Indikátory

2.1.A Realizace veletrhu dalšího vzdělávání pro území ORP Šternberk

2.1.B Počet aktivně zapojených učitelů a pedagogicko-psychologických pracovníků škol do aktivit, které by žákům přinesly hlavní a rozšiřující informace o fungování sociálně ekonomického prostředí v území

2.1.C Počet společných setkání žáků a firem či institucí

4.2.3 Priorita 3: Podpora vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

Cíl a popis cíle

3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol

Obsahuje následující specifické cíle:

3.1.1: Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe

Současný stav

V rámci vedení škol dochází k velké zátěži nejen v souvislosti se změnou legislativy, ale také aplikací nových moderních metod řízení. Jak vyplývá ze závěrů České školní inspekce (šetření na jednotlivých školách v zájmovém území), je uváděnou slabou stránkou v případě některých škol, manažerské řízení a vytváření pozitivního klima školy. ČŠI uvádí, že pokračuje trend stagnace a zhoršování kvality pedagogického vedení školy v případě mateřských škol. Rezervy spatřuje zejména v samotném řízení kvality vzdělávání, včetně poskytování zpětné vazby učitelům ke kvalitě jejich práce a v jejich následném odborném vedení. Jisté je, že situace v posledním roce byla významně ovlivněna zhoršenou epidemiologickou situací. ČŠI také uvádí, že nejsou komplexně a efektivně realizovány autoevaluační mechanismy zaměřené na hodnocení vzdělávacího procesu. Učitelé a ředitelé čteně uvádí, že chybí čas na řízení pedagogického procesu z důvodu velké zátěže v oblasti provozu škol, administrativní zátěže apod. Ředitelé škol se pravidelně setkávají se zřizovateli, setkávání se zabývá výhradně provozními a investičními záležitostmi školních budov a hospodaření s příspěvkem zřizovatele. Relativně méně čteně dochází v současné době k výměně zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe mezi oborově příbuznými pedagogy.

Popis změny stavu

Aktivní zapojení ředitelů škol do vzájemných setkání formou tematických workshopů nebo tematických setkání bude přínosem pro zkvalitnění manažerské práce ředitelů škol, což dokládají i setkání on-line formou realizovaná v rámci projektu MAP III. Někteří účastníci tuto formu uvítali – ušetřila jim čas a mohli si alespoň takto předat své zkušenosti.

Důvod pro dosažení změny

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení dobrých příkladů praxe, absence sdílení zkušeností. Setkání mohou významně přispět k zefektivnění práce vzájemnou spoluprací.

3.1.2: Realizovat vzájemná setkání pedagogů mateřských a základních škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe

Současný stav

V rámci vedení škol dochází k velké zátěži nejen v souvislosti se změnou legislativy, ale také aplikací nových moderních metod řízení. Jak vyplývá ze závěrů České školní inspekce (šetření na jednotlivých školách v zájmovém území), je uváděnou slabou stránkou v případě některých škol, manažerské řízení a vytváření pozitivního klima školy. Ředitelé škol se pravidelně setkávají se zřizovateli, setkávání se zabývá výhradně provozními a investičními záležitostmi školních budov a hospodaření s příspěvkem zřizovatele. Relativně méně četně dochází v současné době k výměně zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe mezi oborově příbuznými pedagogy.

Popis změny stavu

Aktivní zapojení pedagogů do vzájemných setkání formou tematických workshopů nebo tematických setkání bude přínosem pro zkvalitnění práce učitelů. Cílem je sdílet zkušenosti osob zapojených do výchovy a vzdělávání včetně samotných dětí a žáků což je možné na akcích realizovaných za podpory škol. Realizace akcí zlepší komunikaci a spolupráci s rodiči i s veřejností. Významné bude větší zapojení rodičů. Cílem je respektovat a podporovat výchovně vzdělávací funkci rodiny a spolupracovat s rodiči jako s partnery.

Důvod pro dosažení změny

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení dobrých příkladů praxe, absence sdílení zkušeností. Setkání mohou významně přispět k zefektivnění práce vzájemnou spoluprací.

3.1.3: Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí

Současný stav

V rámci diskuse v pracovních skupinách i na setkání aktérů v území bylo četně uváděno, že není dostatečně využito potenciál možné spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích a kulturních institucí nebo se omezuje pouze na tradiční akce (např. spolupráce knihovna a mateřská či základní škola).

Popis změny stavu

Pokračování v aktivním zapojení pedagogů do vzájemných setkání formou tematických workshopů nebo tematických setkání bude i nadále přínosem pro zkvalitnění práce učitelů. Cílem je sdílet zkušenosti osob zapojených do výchovy a vzdělávání včetně samotných dětí a žáků, což je možné na akcích realizovaných za podpory škol. Realizace akcí zlepší komunikaci a spolupráci s rodiči i s veřejností. Významné bude větší zapojení rodičů. Cílem je respektovat a podporovat výchovně vzdělávací funkci rodiny a spolupracovat s rodiči jako s partnery.

Důvod pro dosažení změny

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení dobrých příkladů praxe, absence sdílení zkušeností. Setkání mohou významně přispět k zefektivnění práce vzájemnou spoluprací.

3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty

Obsahuje následující specifické cíle:

3.2.1: Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Současný stav

Pedagogičtí pracovníci se setkávají pravidelně na poradách v rámci školy, ředitelé škol na pravidelných setkáních se zástupci zřizovatelů, kde získávají klíčové informace, které následně zprostředkovávají na svých školách. K systematickému setkávání na daná problémová témata však v současné době nedochází. Žádoucí je i větší provázanost mezi mateřskými a základními školami v regionu i základními a středními školami v regionu.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit síť lokálních aktérů, kteří by se setkávali a vzájemně si vyměňovali zkušenosti v oblasti vzdělávání. Jedná se o podporu spolupráce a komunikace mezi mateřskými a základními školami se zaměřením na konkretizaci očekávaných výstupů mateřských škol v návaznosti na přechod dětí do základních škol (kompetence při vstupu do základních škol – specifikace požadavků základních škol) a podporu spolupráce mezi školami vzájemně – sdílení praxe, diskuze, společné akce pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání (odborná, materiální a finanční podpora, DVPP, vzájemné učení pedagogických pracovníků, pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru atd.).

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zavedeno systematické setkávání, povede to k nedostatku informací o aktivitách jednotlivých klíčových aktérů, které mohou být důležité v oblasti vzdělávání. Dále může dojít k duplicitě řešení problémů či zvýšenému úsilí na řešení problému, se kterým má jiný aktér bohaté zkušenosti a umí ho snadno vyřešit.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Doporučená opatření

Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Volitelná opatření

Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

- Průřezová opatření
- Střední provázanost
- Identifikace problému aktéry:
 - o Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Indikátory

3.1.A Počet vytvořených informačních databází s profily významných zaměstnavatelů

3.1.B Počet setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk

4.2.4 **Priorita 4: Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání a připravenost na krizové situace a podpora moderních a digitálních forem vzdělávání na školách**

Cíl a popis cíle

4.1. Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání

4.1.1: **Zabezpečit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky s cílem inovace vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky.**

Současný stav

V současné době existuje relativně omezená nabídka kvalitních vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky. Díky realizaci projektu MAP II došlo k rozšíření nabídky, ale stále ještě existují témata, na která je problém kvalitní přednášející zabezpečit.

Popis změny stavu

Rozšíření nabídky dle požadavků pedagogických pracovníků, nezbytné realizovat průzkum zájmu a cíleně nabídku přizpůsobit. Ideálně ve spolupráci se vzdělávacími institucemi (např. Univerzita Palackého v Olomouci).

Důvod pro dosažení změny

Další vzdělávání povede ke zvýšení kvality vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky a k inovacím vzdělávacího procesu, zejména didaktických metod výuky.

4.1.2: **Zvýšit motivaci pedagogických pracovníků škol, především jejich leaderů, ke studiu manažerských kompetencí nezbytných k řízení školy a tím zvýšit počet účastníků a zájemců o vedení škol v rámci konkurzních řízení.**

Současný stav

V současné době existuje relativně omezená nabídka kvalitních vzdělávacích aktivit pro posílení manažerských kompetencí nezbytných k řízení školy. Díky realizaci projektu MAP II došlo k rozšíření nabídky, ale stále ještě existují témata, na která je problém kvalitní přednášející zabezpečit.

Popis změny stavu

Rozšíření nabídky dle požadavků pedagogických pracovníků, nezbytné realizovat průzkum zájmu a cíleně nabídku přizpůsobit. Ideálně ve spolupráci se vzdělávacími institucemi (např. Univerzita Palackého v Olomouci).

Důvod pro dosažení změny

Další vzdělávání povede ke zvýšení kvality vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky a k inovacím vzdělávacího procesu, manažerských kompetencí a tím i k efektivnějšímu řízení škol.

4.2 Zlepšit připravenost na krizové situace

Obsahuje následující specifické cíle:

4.2.1: Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností, podporovat sdílení (pomůcek, vybavení, lidských zdrojů, formy výuky, poskytnutí potřebných materiálů)

Současný stav

Pedagogičtí pracovníci se setkávají pravidelně na poradách v rámci školy, ředitelé škol na pravidelných setkáních se zástupci zřizovatelů, kde získávají klíčové informace, které následně zprostředkovávají na svých školách. K systematickému setkávání na daná problémová témata však v současné době nedochází. Žádoucí je i větší provázanost mezi mateřskými a základními školami v regionu i základními a středními školami v regionu.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit síť lokálních aktérů, kteří by se setkávali a vzájemně si vyměňovali zkušenosti v oblasti vzdělávání. Jedná se o podporu spolupráce a komunikace mezi mateřskými a základními školami se zaměřením na konkretizaci očekávaných výstupů mateřských škol v návaznosti na přechod dětí do základních škol (kompetence při vstupu do základních škol – specifikace požadavků základních škol) a podporu spolupráce mezi školami vzájemně – sdílení praxe, diskuze, společné akce pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání (odborná, materiální a finanční podpora, DVPP, vzájemné učení pedagogických pracovníků, pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru atd.).

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zavedeno systematické setkávání, povede to k nedostatku informací o aktivitách jednotlivých klíčových aktérů, které mohou být klíčové v oblasti vzdělávání. Dále může dojít

k duplicitě řešení problémů či zvýšenému úsilí na řešení problému, se kterým má jiný aktér bohaté zkušenosti a umí ho snadno vyřešit.

4.2.2: Zajistit dostatek personálu, zajištění nezbytných podmínek pro distanční vzdělávání (hygiena, prostory, materiály k výuce, režim výuky, hodnocení žáků, složení tříd ad.)

Současný stav

Pedagogičtí pracovníci jsou při distanční formě výuky a při krizových situacích vystaveni mnoha dalším činnostem, které musí vykonávat, aby dodrželi všechny předpisy a nařízení s krizovou situací související. Krizové situace kladou zvýšené požadavky na logistická řešení, prostor, hygienu a vyžadují specifické prostředky i režim.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit takové podmínky, které by umožnily realizovat výuku i v situacích zvláštního režimu provozu školy. Pedagogičtí pracovníci by měli být na tyto situace připraveni po materiální, legislativní i odborné stránce.

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zabezpečen dostatek odborného personálu a odpovídající materiální zabezpečení, nebude možné kvalitně zabezpečit vzdělávání jak v mateřských, tak v základních školách.

4.2.3: Podpořit aktivity směřující k pilotní studii strategie krizového řízení pro vybranou školu či skupiny škol

Současný stav

Krizové řízení představuje nezbytnou nadstavbu pro řešení narůstajících dopadů mimořádných událostí a krizových situací nebo jiného nebezpečí či narušení funkčnosti kritické infrastruktury, kdy již není možné nastalou situaci vyřešit prostřednictvím standardních postupů orgánů veřejné správy, složek IZS nebo soukromých subjektů. Krizová opatření, jako organizační nebo technická opatření pro řešení krizové situace, představují účinný nástroj pro využití nadstandardních postupů či sil a prostředků, a tím napomáhají k vyřešení krizové situace. Oblast krizového řízení je legislativně zakotvena od roku 2000. Stěžejním právním předpisem je krizový zákon a příslušné prováděcí právní předpisy. Od roku 2011 je součástí systému krizového řízení také problematika ochrany kritické infrastruktury, která byla do právního řádu zapracována implementací Směrnice Rady 2008/114/ES. Podle krizového zákona mj. stanovují krajská (územní) ředitelství HZS ČR, které školy a školská zařízení zpracovávají plán krizové připravenosti nebo zda budou zahrnuty ke zpracování krizového plánu u jiného zpracovatele. Zásadním paragrafem, vztahujícím se k resortu školství patří § 9 odst. 5 písm. a) výše uvedeného zákona. K tomuto ustanovení se vztahuje vyhláška MŠMT č. 281/2001 Sb., kterou se zmíněný paragraf provádí. Vyhláška stanovuje podmínky a způsob vykonávání péče o děti, žáky a mládež, pokud tuto péči nemohou v krizové situaci vykonávat rodiče nebo jiní zákonní zástupci.

Pedagogičtí pracovníci jsou připraveni realizovat kvalitně výuku v prezenční formě za standardního režimu školy. Měli by být ale dobře připraveni po odborné i materiální stránce realizovat vzdělávání i v situacích nestandardních, v krizovém režimu.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit systém, kdy budou pedagogičtí pracovníci dobře připraveni po odborné i materiální stránce realizovat vzdělávání i v situacích nestandardních, v krizovém režimu. Nutná je edukace pedagogů a vedení škol v této oblasti, příprava krizových plánů počítajících s nezvyklými situacemi (např. covid-19 apod.)

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li provedeno, bude obtížné realizovat za krizových situací vzdělávání dětí v mateřských a žáků v základních školách s patřičnou efektivitou ve výsledcích výchovně-vzdělávacího působení u žáků.

4.2.4. Vytvořit v každé mateřské i základní škole podmínky pro to, aby distanční formu výuky mohly absolvovat děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně přímo ve škole, kterou navštěvují

Současný stav

V současné době je v případě krizových situací řešena možnost absolvovat výuku pro děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně pouze ve škole, která je k tomu vyčleněna, což byla v případě zájmového území za aktuální situace v území pouze jediná škola. V rámci krizového stavu fungovala jedna základní škola a jedna mateřská škola v rámci ORP Šternberk na Šternbersku. Krizových škol může být vyčleněno více, tak to bylo i ve Šternberku, ale nebylo nutné více škol využít. Např. v případě krizové mateřské školy MŠ Světlov zajišťovaly péči o děti i učitelky z jiných MŠ. Uvedený stav byl hodnocen jako dostačující.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit systém, kdy v případě krizového režimu bude možné, aby děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně mohly absolvovat výuku na konkrétní škole, kterou navštěvují, a ne pouze v té, která je k tomu vyčleněna. Přínosné by bylo i nadále mít možnost realizovat změnu v případě rotační výuky, kdy je možné zapojit a mít pro děti konkrétní školy výuku pro děti zaměstnanců IZS a děti a žáci by tak nemuseli docházet jen do vybrané školy.

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li řešeno, dojde ke zhoršení dostupnosti vzdělávání a také k ohrožení zabezpečení krizového managementu, pokud by neměli možnost umístit děti do dostupné mateřské či základní školy.

4.3 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v mateřských i základních školách

Obsahuje následující specifické cíle:

4.3.1: Zlepšovat materiální vybavení škol, aby bylo možné v dostatečné kvalitě zabezpečit distanční formu výuky s ohledem na její finanční náročnost, podpora aktivit analogických k opatření MŠMT v souvislosti s distanční výukou umožnit školám nákup ICT vybavení

Současný stav

Distanční formy výuky kladou zvýšené nároky na vybavenost škol. Z podpory MŠMT bylo možné realizovat nákupy ICT techniky, aby byla zabezpečena výuka. Digitální technologie se rychle vyvíjí, a proto by školy měly mít možnost průběžně modernizovat své vybavení a zabezpečit kvalitní vybavení jak pro žáky, tak pro pedagogy.

Popis změny stavu

Snahou je poskytnout dostatečné finanční nástroje na zabezpečení distančních forem výuky pro pedagogy, děti v mateřských školách i žáky v základních školách.

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zavedeno, může dojít ke stagnaci či zhoršení kvality vzdělávání.

4.3.2: Poskytnout pedagogům kvalitní další vzdělávání tematicky zaměřené na formy výuky využívající distančních metod výuky

Současný stav

MŠMT vydalo v září 2020 Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem. Metodika shrnuje právní, organizační a pedagogické prvky distančního způsobu vzdělávání. Povinnost vzdělávat distančním způsobem přináší pro všechny školy velkou výzvu. Zkušenosti nasbírané v jarním období epidemie však tvoří solidní základ, na kterém lze stavět v případě, že se zákaz osobní přítomnosti dětí ve školách bude opakovat. Vytvořený manuál má pomoci školám při nastavování pravidel distanční výuky. Vzdělávání distančním způsobem nemůže zcela nahradit běžnou výuku se všemi jejími aspekty, včetně socializační role. Přes možné těžkosti při jejím zavádění a realizaci má distanční výuka potenciál pro rozvoj klíčových kompetencí, digitální gramotnosti, rozvoj inovativních metod či posilování role formativní zpětné vazby v procesu učení. Dalším krokem by mělo být rozšíření nabídky o kvalitní kurzy dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky tematicky zaměřené na formy výuky využívající distančních metod výuky.

Popis změny stavu

Snahou je poskytnout možnost účastnit se dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky tematicky zaměřeného na formy výuky využívající distančních metod výuky.

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zavedeno, bude pro pedagogy náročnější realizovat distanční formy výuky.

4.4. Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky a využívání moderních forem a digitálních technologií ve vzdělávání

Obsahuje následující specifické cíle:

4.4.1. Zlepšit připravenost na distanční formy. Vytvořit systém hodnocení způsobů, přístupů a forem distanční výuky jednotlivých pedagogů

Současný stav

Dle zprávy ČŠI Distanční vzdělávání v základních a středních školách - Přístupy, posuny a zkušenosti škol rok od nástupu pandemie nemoci covid-19 (ČŠI, 2021) se ukázalo, že poskytování zpětné vazby a hodnocení dosahovaných výsledků v průběhu distanční výuky je klíčové. Většina učitelů zmiňovala mezi tím, co se jim nedaří, právě využívání tradičních forem ověřování výsledků. Proto se na tuto oblast soustřeďovalo i metodické doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Na jedné straně je třeba uvést, že ředitelé škol získali značný objem na platy učitelů v roce 2019/2020 i 2020/2021, takže motivaci a hodnocení učitelů je možno provádět nadstandardním odměňováním. Na straně druhé ČŠI uvádí, že problémy při hodnocení vedly učitele k tomu, že více než polovina hovoří o postupných změnách v přístupu k hodnocení, ovšem bohužel jen 7 % z nich uvádí ve svém přístupu k hodnocení žáků změny zásadnějšího charakteru. Nejčastěji jde o mírnější klasifikaci (u středních škol je i výjimečně klasifikace přísnější), ale také je výrazně častěji využíváno průběžné slovní hodnocení. Oproti situaci zpočátku školního roku 2020/2021 je patrný nárůst podílu učitelů, kteří v důsledku zkušeností s distanční výukou mění navyklé způsoby hodnocení žáků. Začátkem ledna 2021 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolu s Českou školní inspekcí připravili společné doporučení pro školy k hodnocení na vysvědčení za 1. pololetí školního roku 2020/2021.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit systém, kdy bude možné realizovat distanční formu výuky a zejména koordinovat hodnocení, koordinační roli by mohl zabezpečit na jednotlivých školách zástupce ředitele pro distanční výuku.

Důvod pro dosažení změny

Distanční formy výuky mohou být realizovány i v případech, které nemusí souviset jen s krizovým stavem, na školách by měl být vytvořen systém hodnocení, který bude akceptovatelný jak pedagogy, tak MŠMT.

4.4.2. Využívat zpětnou vazbu od rodičů či zákonných zástupců žáků

Současný stav

Výzkum realizovaný v prosinci 2020 v rámci projektu Život během pandemie se dotazoval reprezentativního vzorku rodičů (N=405) s dětmi na základních a středních školách na reflexi vývoje distanční výuky, motivace dětí, bariér v účasti na výuce a také na vývoj volnočasových aktivit a vnímaného wellbeingu dětí. Výzkum byl realizován s podporou organizace Učitel naživo a MŠMT. Více než polovina rodičů (53 %) uvedla, že se distanční vzdělávání jejich dětí od jara zlepšilo a jen 15 %, že se zhoršilo. Přitom ve stejné otázce (na desetibodové škále) hodnotí stejná

skupina rodičů distančního vzdělávání v listopadu kritičtěji než v březnu. Tento paradox lze vysvětlit tím, že narostla kritičnost rodičů. Kvalita distančního vzdělávání možná v řadě případů narostla – rodiče by ale zpětně i začátek distančního vzdělávání na jaře hodnotili hůře než tenkrát.

Obecně kritičtější k vývoji distančního vzdělávání jsou rodiče s nižším vzděláním, z chudších rodin a mimo Prahu. Mírně kritičtější jsou také ti, kteří již na jaře byli na hůře hodnocených školách (retrospektivně by jejich kvalitu asi dnes hodnotili ještě hůře). Tyto typy rodičů častěji říkají, že distanční vzdělávání se nezlepšilo. Naznačuje to, že v distančním vzdělávání dochází k rozevirání nůžek mezi školami, které se na ně adaptují stále lépe a těmi, které stagnují. Rodiče spíše pozitivně hodnotí většinu aspektů práce učitelů. Klíčové jsou však dvě kategorie. První jsou vlivná pozitiva – tedy faktory, které rodiče vnímají dobře a mají významný vliv na celé jejich vnímání distanční výuky. Mezi ty patří komunikace učitelů s dětmi – zadávání úkolů, přednášení výkladu. Druhou kategorií jsou potenciální vlivné slabé stránky – rodiče jsou v nich kritičtější, a také souvisí s vnímáním distanční výuky. Sem patří například hodnocení, zda výuka není přeplněná fakty, což vadí zejména rodičům s dětmi ve vyšších stupních vzdělání. To potvrzuje výsledek dřívějšího výzkumu PAQ Research, v němž si rodiče na předimenzovanost kurikula stěžovali. Provzdušnění kurikula zejména na 2. stupni ZŠ je také jedním z cílů Strategie 2030+ ve vzdělávání.

Popis změny stavu

Snahou je využívat zpětnou vazbu od rodičů či zákonných zástupců.

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zaveden systém hodnocení akceptovatelný pedagogy, rodiči, žáky i MŠMT, tak nebude možné efektivně distanční formu výuky realizovat.

4.4.3. Motivovat pedagogy i žáky k distanční výuce, přesvědčit je o významu distanční výuky

Současný stav

Výzkum realizovaný v prosinci 2020 v rámci projektu Život během pandemie se dotazoval reprezentativního vzorku rodičů (N=405) s dětmi na základních a středních školách na reflexi vývoje distanční výuky, motivace dětí, bariér v účasti na výuce a také na vývoj volnočasových aktivit a vnímaného wellbeingu dětí. Výzkum byl realizován s podporou organizace Učitel naživo a MŠMT. Výsledkem realizovaného výzkumu je mimo jiné zjištění, že problémem distanční výuky není ani tak konkrétní didaktický přístup jednotlivých učitelů, ale možná ztráta motivace. Většina rodičů říká, že jejich děti jsou v distanční výuce méně motivované než v té běžné a 25 % říká, že jsou určitě méně motivované. Motivace může přitom úzce souviset s tím, kolik se toho děti naučí. Zahraničí analýzy také ukazují, že dlouhodobý pokles angažovanosti žáků je jedním z největších rizik distanční výuky.

Problém v malé schopnosti motivovat žáky v distanční výuce může souviset i s tím, že se jedná o jednu ze slabších profesních stránek českých učitelů. Problém může být i v pregraduální přípravě a systému provázení a uvádění začínajících učitelů do profese. Analýzy dat TALIS totiž ukazují, že začínající čeští učitelé si např. oproti finským kolegům méně důvěřují v tom, že dokážou dětem vysvětlit, proč má smysl se učit, přesvědčit je, že mohou dosáhnout dobrých výsledků a motivovat žáky bez zájmu o učení.

Možnosti ke zlepšení motivace dětí jsou ale i na straně rodičů. Polovina rodičů a vychovávajících členů nedokázala v otevřené otázce odpovědět, co motivuje jejich děti k učení, a další řekli, že je nemotivuje nic. Data ukazují, že rodiče, kteří vnímají slabou motivaci svých dětí, častěji volí represivní metody. Jakkoli je zde těžké vysledovat kauzalitu – co je důvod a co následek.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit systém, kdy bude možné realizovat distanční formu výuky ve stejné kvalitě jako výuku prezenční a k její realizaci budou motivováni jak pedagogové, tak žáci. Přínosem by mohlo být zřízení pozice zástupce ředitele pro distanční výuku, respektive jednoho či více zodpovědných pedagogů na jednotlivých školách na této pozici. Dalším krokem by mohlo být přizpůsobení rozvrhu hodin tak, aby měli žáci delší přestávky, případně měli prostor mezi hodinami vypracovat nějaký úkol, či zápis tak, aby největší objem práce nezůstával na odpoledne a na rodiče. Dále by mohlo být více využíváno zábavných forem výuky a členit výukové hodiny na dílčí segmenty (přerušování fyzickou aktivitou, poslechem hudby či drobnou výtvarnou prací apod.). Vhodné je také častější zařazení „třídnických hodin“, kdy neprobíhá výuka. Pro děti je důležité v době, kdy nemohou školu navštěvovat také to, že se vidí a mohou si popovídat s ostatními dětmi i pedagogem, přispívá to k udržení kontaktu třídy navzájem.

Důvod pro dosažení změny

Distanční formy výuky mohou být realizovány i v případech, které nemusí souviset jen s krizovým stavem. Cílem je mít možnost realizovat distanční výuku z domova i ve specifických případech (např. v době karantény učitele, či pokud zdravotní stav dovolí, nemusí učitel nastoupit na pracovní neschopnost a může dále učit) a umožnit formu distanční výuky i v případě, že je dítě nemocné či je v karanténě.

Cíle MAP vs. Povinná, doporučená a volitelná opatření (témata) Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX - střední, XXX - silná)

Opatření MŠMT	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	4.2 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.3 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.4 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky a využívání moderních forem a digitálních technologií ve vzdělávání
Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	XXX	XXX		X					X
Opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání		XXX							X

Cíle MAP Opatření MŠMT	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	4.2 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.3 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.4 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky a využívání moderních forem a digitálních technologií ve vzdělávání
Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	X	XXX					X	X	X

Opatření MŠMT	Cíle MAP	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	4.2 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.3 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.4 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky a využívání moderních forem a digitálních technologií ve vzdělávání
Opatření 4: Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků			XXX	XX	XXX	XXX		X		
Opatření 5: Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytech. vzdělávání (podpora zájmu, motivace a			XXX			XXX		X		

Cíle MAP Opatření MŠMT	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	4.2 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.3 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.4 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky a využívání moderních forem a digitálních technologií ve vzdělávání
dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)									
Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách		X	XXX	XXX	XXX	XX			
Opatření 7: Investice do rozvoje kapacit základních škol	XXX	XXX					X	X	X

Cíle MAP Opatření MŠMT	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	4.2 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.3 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.4 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky a využívání moderních forem a digitálních technologií ve vzdělávání
Opatření 8: Optimalizace využití kapacit všech škol	XXX	XXX	XXX				X	X	X
Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez	XXX	XXX		XXX	XX	XXX	X	X	X

Opatření MŠMT	Cíle MAP	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání	4.2 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.3 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.4 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky a využívání moderních forem a digitálních technologií ve vzdělávání
ohledu na druh znevýhodnění										

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Datum schválení: 24. 11. 2023

Mgr. Jana Kameníčková
předsedkyně řídicího výboru